

Uredja uredniški odbor — Odgovorni urednik Vlado Vodopivec Uredništvo: Kopitarjeva ul. 6 — Uprava Kopitarjeva ul. 2 — Telefon uredništva in uprave: 52-61 do 52-65 — Telefon naročniškega oddelka 30-30 — Telefon oglašnega oddelka 36-85 — Številka ček. rač. 604-90321-0 — Mesčna naročnina 120 din — Tisk tiskarne 'Ljudske pravice' v Ljubljani, Kopitarjeva ul. 6

386 km Donave teče skozi našo državo in 23% tonaže ladij, ki plovejo po Donavi je naše. Beograd je ena največjih donavskih pristanišč in najvažnejše tehnične naprave za plovo v Železnih vratih so prav tako na naši zemlji. Razumljivo je torej, da je plova po Donavi zaradi tega za nas zelo važna.

Že leta 1815, ko so zastopniki takratnih velikih držav pisali obsodbe nad Napoleonom, so na Dunajskem kongresu določili tudi, naj ne bodo kršene pravice suverenosti držav, ki leže ob Donavi. To so bile seveda le besede. Velešile, tudi tiste, ki so daleč od Donave, so krojile režim, ki naj vlada na tej važni plovni reki. »Kdor ima besedo na Donavi, ta ima besedo v državah, ki ležijo ob nje — to načelo je veljalo za imperialistične države in njihove politike.

Leta 1948 je na zunanji kazalo, da bodo ob Donavi končno zavladali taki odnosi, kot so si jih podonavske države že od nekdaj želele. Na konferenci v Beogradu je Višinski udarjal ob konferenčno mizo in obsojal zahodne velešile, da so »ravnale s podonavskimi državami kot kuharica s krompirjem«. Takrat je bila sprejeta Donavska konvencija, ki je potrdila načelo svobodne in odprte plovo za državljane, trgovske ladje in blago vseh držav na temelju enakopravnosti. Kazalo je, da je zmagalo načelo, da Donava končno ne bo več predmet barantanja velikih sil, ampak bo v resnici služila podonavskim državam. Vse to pa so bila zopet le lepa propagandna gesla za zunanji svet. V resnici je nad Donavo zavladala nova velešila — Rusija — nič manj brezobzirna v izkoriščanju te važne gospodarske žile kakor nekdaj druge velešile. Kakor nekdaj na Dunaj, v Parizu ali London odtekajo danes profiti mesečnih plovnih družb v Moskvo. Češki, madžarski, romunski in bolgarski delavci se tudi danes trudijo za tuje interese. V teh deželah sede emisariji iz Moskve in določajo, kakšen naj bo režim na Donavi in v čigavo korist v prvi vrsti. Kakor »kuharica s krompirjem« ravnajo s podonavskimi državami.

Leta 1948 je bilo na konferenci v Beogradu določeno tudi, naj bo sestavljena Donavska komisija smo iz zastopnikov podonavskih držav. To je bilo tudi storjeno. Vendar je v tej komisiji neomajeno zavladal sekretar Grigorij Morozov. Sekretar komisije je postal nedotakljivi šef aparata komisije, postavlja in odpušča uslužbenca in jim odreja naloge. Pred komisijo, kakor je praksa, sekretar skoraj ne odgovarja za svoje delo. Da je prišlo do takega stanja, je predvsem krivda satelitskih delegatov, ki so samo poslušna kolesa glasovalnega stroja. Jugoslaviji, čeprav ima svo pravo in mnogo interesa na delu komisije, ni bilo dovoljeno nobeno mesto zastopnika v sekretariatu. Praktično člani komisije nimajo drugih pravic, kakor da prihajajo na vsakoletno zasedanje, nimajo pa možnosti sodelovanja v tej komisiji ali vpleta v njeno delo.

Kljub najodločnejšemu prizadevanju Jugoslaviji ni uspelo, da bi bilo v tej komisiji zagotovljeno enakopravno sodelovanje vseh članic. Sovjetska delegacija je skrbelo, da je bilo jugoslovanskim zastopnikom popolnoma onemogočeno sodelovanje. S svojim glasovalnim strojem je preprečevalo, da bi bil izvoljen kakršenkoli jugoslovanski funkcionar v to komisijo ali pa uslužbenec v njen uradniški aparat.

Na »liniji« splošnega agresivnega ravnanja nasproti naši državi so se glede podonavske plovo posebno izkazali romunski informbirojevci. Kršili so sporazum o taksah za plovo skozi Zelezna vrata, zavirajo delo našim organom, v

Nadaljevanje na 2.strani

Pozdrave in čestitke tovarišu Titu

POSILJA SLOVENSKO LJUDSTVO ZA NJEGOV DEVETINPEDESETI ROJSTNI DAN

Ljubljana, 22. maja
V Ljubljano so danes popoldne ob 17.30 uri prihitele štafete, ki so teklo skoraj skozi vse večje kraje naše republike, pa tudi štafeti iz Tržaškega ozemlja in štafeta koroskih Slovencev ter štafeta Jugoslovanske armade. Med potjo so nosilce štafetnih palic navdušeno pozdravljali naši delovni ljudje ter jim izročali čestitke in pozdrave za rojstni dan maršala Tita z željami, da bi nam živel in nas vodil še dolgo let.

Danes zjutraj je odšla z vrha Triglava glavna štafeta naše republike. Prvemu nosilcu štafete palice Zvonku Kržanu, sekretarju OK KPS Jesenice, jo je izročil zastopnik Planinske zveze Slovenije Janez Kmet.

Nato so štafeto palico ponesli v dolino najboljši jeseniški alpinisti. Štafeto palico so skozi Mojstrano do Jesenic nosili še zastopniki množičnih organizacij, gozdni delavci in lovci. Na Jesenicah so štafeto obsuli s cvetjem in pozdravili z godbo. Štafeto je pozdravil predsednik MLO Jesenice tov. Matevž Kolar. Po slovesnosti so tekachi nadaljevali pot skozi vse obrate jeseniške železarne proti Slovenskemu Javorniku in hidrocentrali v Mostah. Tu so graditelji štafeto navdušeno pozdravili in ji izročili čestitke za draga maršala. Tudi v Kranju, kamor je prispela štafeta ob 15. uri, kjer so se ji priključile stranske štafete iz Žirov, Železnikov, Jezerskega, Sv. Ane ter štafeta JA, jo je kakor na Jesenicah pričakalo okrog 2000 ljudi. Štafeto so pozdravili predstavniki oblasti, Partije in JA. Z novimi, okusno izdelanimi štafetnimi palicami je štafeta odšla ob navdušenem ploskanju proti Ljubljani.

Štafeta, ki je včeraj odšla iz Dolnje Lendave, je danes zjutraj v Slovenjem Gradcu nadaljevala pot proti Ljubljani. Ob odhodu je bilo v Slovenjem Gradcu slovesno zborovanje, s katerega so zborovalci poslali po štafeti maršalu Titu pozdravne resolucije. Samo od Slovenjega Gradca do Mozirja je teklo v štafeti 2500 mladincev, delavcev in kmetov. V Radečah, Trbovljah, Hrastniku in Zagorju so štafeto prisrčno pozdravili rudarji na zborovanjih, kjer so ji izročili pozdrave in čestitke za tovariša Tita. V Trbovljah se je štafeti priključilo 16 stranskih, med njimi tudi štafeta, ki je odšla iz Čebinovega.

Štafeto, ki je včeraj odšla iz vinogradniške zadruge Zelezne dveri, so zlasti pribrčno sprejeli v Celju, kjer se je na pozdravnem mitingu zbralo več kot 2000 ljudi. Lep sprejem je doživela štafeta tudi v Laškem in v Rimekih toplicah ter v Zidanem mostu.

V Kočevju in Ribnici so lepo sprejeli štafeto, ki je včeraj odšla iz Črnomlja. Do Planine pri Rakeku je spremljalo štafeto veliko število pionirjev, borcev JA in dijakov.

Štafeta iz Bovca je tekla navdušeno pozdravljena ob mimoidočih skozi Ajdovščino, kjer so se ji po pozdravnem mitingu pridružili nosilci štafetne palice iz Kopra, katere so do Razdrtega spremljali konjeniki.

V Ljubljani so se vse omenjene štafete združile, a priključile so se jim še nove iz

KIPARSKI OKRAS ŠTAFETNE PALICE SLOVENIJE; PO OSNUTKU PROF. PLECNIKA IZDELAL IZ PUSPANOVEGA LESA BOZO PENGOV

bliznje okolice. Vse skupaj so pritekale po Tyrševi in Cankarjevi cesti do častne tribune ob vhodu v tivolski park. Tu so pričakovali štafeto člani vlade LRS s predsednikom tov. Miho Marinkom na čelu ter generalmajor Peter Stante in drugi predstavniki JA ter množičnih organizacij. Večtisočglava množica ljudi je navdušeno pozdravila nosilce štafetne palice, naše najboljšo mladino, med katerimi je bila tudi zadržnica Zeleznih dveri, ter večkratne udarnike in borce ter oficirje JA. Najprej je predala tovarišu Mihi Marinku palico triglavske štafete Sonja Rozmanova z Jesenic, mladinska prvakinja in orodni telovadbi. Za njo je predal palico letalcev JA kapetan Anton Bosin generalmajorju Petru Stantetu. Štafeto palico s pozdravi in čestitkami za maršala Tita iz Treta je izročila tova-

rišu Marinku mladinka Lilijana Miškulin. Palico s pozdravi in čestitkami koroskih Slovencev sta izročila tovarišu Marinku mladinka Jurče Krasnik in Franc Resman. Palico s pozdravi iz Svobodnega trža-

škega ozemlja je predal mladinec Marlo Vuk iz Kopra. V imenu zadržnikov iz Zeleznih dveri je pozdravila tovariša Marinka in mu izročila pozdrave za maršala Tita »zadržnica Ema Vogrinc. Palico s pozdravi in čestitkami iz Slovenskega Primorja je izročil tovarišu Mihi Marinku idrijski rudar, 20-kratni udarnik Ivan Maver. Prav tako je štafeto palico predal večkratni udarnik, vrtalec naftnih poli, Vinko Šlibar. Štafeto palico s pozdravi iz Bele krajine in Kočevske je izročil tovarišu Marinku partizan in nosilec spomenice, član Zveze borcev Jule Sočan.

Tovarišu Marinku so predali štafete palice tudi nosilec konjeniške štafete iz Kopra, štafete Litostroja, Ljudske milice ter pionirji in pionirke, ki so mu obenem izročili lepe šopke. Tovariš generalmajor Stante pa je še prejel palico enot JA z Gorenjske in s Štajerske.

Preden je tovariš Miha Marinko izročil palice štafetnikom, ki so jih ponesli iz Ljubljane, je v pozdravnem govoru v imenu izvršnega odbora Osvobodilne fronte poudaril, da predstavlja Titova štafeta vedno večjo manifestacijo, v kateri dajejo duška svoji ljubezni in izražajo socialistični patriotizem tisoči in tisoči naših delovnih ljudi. »Ponesite vse te želje, pozdrave in izraze ljubezni do našega voditelja ter zagotovite vsega našega ljudstva, da gremo še naprej po poti utrjevanja bratstva in enotnosti ter krepitve obrambne sposobnosti. Povejte mu, da bodo oblike resnične demokracije prinesle našemu narodu srečo in blagostanje.« je dejal štafetnikom tovariš Marinko in jim izročil palice.

Z besedami »še mnogo let naj živi naš ljubljani maršal Tito v blagor vseh jugoslovanskih narodov«, je izročil generalmajor Stante palico nosilcu JA. Nato so štafete ob igranju himne in ob navdušenem ploskanju občinstva šle po Cankarjevi in drugih ulicah skozi Ljubljano proti Grosuplju, kjer bodo prenočile, jutri pa bodo palico predale hrvaškimi fizikulturnikom.

Štafeta Bosne in Hercegovine je odšla iz Drvarja

Sarajevo, 21. maja Več kot 5000 ljudi iz Drvarja in okolice je včeraj v zgodnjih jutranjih urah napolnilo prostor pred zgodovinsko pečino, od koder je odšla štafeta Bosne in Hercegovine, ki je skupaj s palico ponesla tudi pozdrave borbenega Drvarja svojemu maršalu za njegovo 59-letnico.

IV. ZASEDANJE DONAVSKE KOMISIJE

Načrt pravilnika o donavski plovi štiti samo koristi Sovjetske zveze

Galac, 22. maja. (Tanjug) Na včerajšnji seji delovne skupine, ki je imela nalogo pripraviti dokončni načrt pravilnika za jutrišnje četrti zasedanje Donavske komisije, je jugoslovanska delegacija izjavila, da ne more v celoti sprejeti predloga splošnega pravilnika o plovi na Donavi. Na prvi seji delovne skupine je šef jugoslovanske delegacije Dragoje Djurić je poudaril, da kaže načrt pravilnika jasno težnjo po omejevanju pravic donavskih držav v korist Sovjetske zveze.

»Jugoslovanska delegacija, je poudaril Djurić, je že od začetka zahtevala naj bi imela vsaka zastopana država vedno možnost enakopravno sodelovati pri delu Donavske komisije. Toda kakor se je to videlo že od začetka, ne temelji notranja organizacija Donavske komisije na teh načelih. Vse države članice ne sodelujejo pri pripravih za reševanje vseh vprašanj ter vodstvu komisije, marveč si je to pravico pridržala izključno zase delegacija Sovjetske zveze.«

Ob začetku seje je bil na predlog predsednika Donavske komisije Proleasa izvoljen za predsednika delovne skupine šef bolgarske delegacije Manolov. Nato so prebrali pojasnila k osnovnemu pravilniku o plovi na Donavi ter pravilnik o rečnem nadzorstvu. Zastopniki Bolgarije, Češkoslovaške, Madžarske, Romunije in Sovjetske zveze so po vrsti govorili za načrt, ki ga je izdelalo tajništvo donavske komisije in se tajništvu zahvaljevali zanj.

Nato je govoril šef jugoslovanske delegacije Djurić. Pridržal si je pravico, da bo obrazložil stališče jugoslovanske delegacije obširneje na plenarnem zasedanju donavske komisije.

Navedena opustitev dosedanje prakse, po kateri je sekretar komisije sovjetski delegat Morozov predlagal vna vprašanja neposredno Donavski komisiji v glasovanje, ne izpreminja dejstva, da obrežne države tudi preko delovnih skupin praktično ne sodelujejo pri delu komisije.

Ko je navedel svoje ugovore proti takemu ravnanju, je Djurić dejal, da se oziroma jugoslovanska delegacija pri tem ne le na koristi svoje države, marveč tudi na koristi drugih majhnih obrežnih držav, ker nekateri predpisi načrta žalijo njihove suverene pravice in škodu-

jejo njihovim gospodarskim koristim. Dejstvo je sicer, da se razen jugoslovanske delegacije nobena druga delegacija ni oglasila v tem smislu, čeprav so tudi njihove koristi ogrožene prav tako kot koristi Jugoslavije.

Ko se je dotaknil nato določb načrta pravilnika o plovi na Donavi, ki neposredno zadenejo koristi Jugoslavije in drugih podonavskih držav, je šef jugoslovanske delegacije navedel prepoved prostega splavarjenja po Donavi, kjer je Jugoslavija posebno prizadeta, ker ima zelo razpredeno rečno mrežo in razvito splavarjenje. Načrt pravilnika določa samo dolžnosti obrežnih držav do plovo, manjkajo pa dolžnosti in obveznosti za plovoče ladje. To je očitno v korist samo Sovjetski zvezi, škoduje pa drugim državam.

Angleški parlamentarci zapustili Slovenijo

Ljubljana, 22. maja. — Danes zjutraj so britanski parlamentarci z letalom odpotovali v Beograd.

V ponedeljek popoldne, prvi dan svojega obiska v Sloveniji, pa so se po kosilu, ki ga je angleški parlamentarec priredil predsednik Prezidija Ljudske skupščine LR Slovenije Josip Vidmar, odpeljali na Bled.

Večerje na Bledu so se med drugimi udeležili predsednik Ljudske skupščine dr. Ferdo Kozak, podpredsednik vlade LRS dr. Marijan Breclj, minister dr. Jože Potrč, podpredsednik Ljudske skupščine dr. Anton Kržišnik, sekretar Ljudske skupščine LR Slovenije inž. Pavle Zavar, ljudska poslanca dr. Makso Šnuderl in Ivan Bratko ter drugi.

Angleške goste je ob tej priliki nagovoril Ferdo Kozak. V krajšem govoru je med drugim omenil, da so se jugoslovanski narodi in Angleži borili za isto stvar v dveh svetovnih vojnah. V imenu angleških gostov se je tovarišu predsedniku zahvalil konservativni poslanec Tilny.

Gostje si bodo v Jugoslaviji ogledali še Skopje, po povratku iz Skopja pa bodo imeli v Beogradu tiskovno konferenco, nakar bodo 26. maja zapustili Jugoslavijo.

Tretje zasedanje Mestnega ljudskega odbora Ljubljane

Z REORGANIZACIJO IZVRŠNEGA ODBORA MLO se bo število poverjeništev zmanjšalo

Ljubljana, 22. maja. Danes popoldne se je začelo tretje redno zasedanje Mestnega ljudskega odbora Ljubljane.

Predsednik MLO Vlado Krivice je prečital Ukaz Prezidija Ljudske skupščine LR Slovenije o zvišanju števila ljudskih odborov MLO Ljubljana od 120 na 130. Izvršni odbor je razpisal nadomestne volitve, ki so bile preteklo nedeljo. Skupščina je soglasno potrdila mandat šestih novoizvoljenih ljudskih odborov ter mandat Marjana Morkarja, namestnika umrlega ljudskega odbornika Srečka Pleška.

Po sprejetju dnevnega reda je predsednik IO MLO Matija Maležič obrazložil reorganizacijo izvršnega odbora MLO. V začetku je naglasil, da pomeni nov sistem gospodarstva, na katerega prehajamo, važno prelomnico v našem političnem in gospodarskem življenju. Nov gospodarski in finančni sistem bosta pripomogla, da bodo neposredni proizvajalci odločali o večini viškov proizvodnje. Bistveni momenti pri reorganizaciji naših ljudskih odborov so: razširitev samoupravljanja pri posameznih lokalnih organih, razbitje birokratsko centralističnih odnosov pri podjetjih in ustanovah in dviganje strokovnosti aparata. Pri tem je zlasti važna borba za osamosvojitve naših podjetij. Dasi smo v zadnjem času dosegli nekaj uspehov v republiškem in zveznem merilu, je treba ugotoviti, da smo v lokalnem merilu še precej v zaostanku. Trgovinskim, gostinskim, obrtnim in drugim podjetjem je treba omogočiti udeleževanje na svobodnem trgu, kjer jim bodo ekonomski zakoni omogočili večjo iniciativo in sproščenost.

Nov gospodarski sistem bo zahteval tudi razširitev samouprave in večjo poglobljenost v delu. Dosedanji izvršni odbori so to nekako zavirali. Večino stvari so izvršni odbori sami opravljali in je imela pri tem skupščina premalno vidno vlogo. V perspektivi se predvideva, da bodo posle dosedanjih poverjenikov opravljali odbori odbornikov, ki bodo skupaj s posameznimi državljani tvorili svete.

Tov. Maležič je zatem poudaril, da bo nov način dela seveda zahteval dober strokovni aparat. Predvideva se, da bodo lahko posamezni strokovnjaki zahtevali na višjem upravnem forumu, da se razveljavi sklep skupščine, če ta ne ustreza zakonom in ni na strokovni višini.

V dosedanih diskusiji o spremembah v delu ljudskih odborov se je ponekod pokazala težnja za prehitvevanje dogodkov. Tako so ponekod težili po ukinitvi rajonov, izvršnih odborov itd. Vsekakor je prehitvevanje zelo škodljivo, kajti imeti moramo pred očmi perspektivo razvoja. Potrebno je še bolj usposobiti komisije pri ljudskih odborih, anketne komisije ter preko zborov volivcev pripraviti množice, da bodo sposobne reševati probleme lokalne samouprave. Treba je tudi strokovno usposabljati odbornike, krepiti prosvetne, kulturne in socialne ustanove ter utrjevati notranjo organizacijo v podjetjih.

Tov. Maležič je zatem predlagal Mestnemu ljudskemu odboru reorganizacijo izvršnega odbora. Predvsem bi bilo potrebno organizirati gospodarski svet kot samostojni resor, ki bi ga sestavljali poverjeniki posameznih gospodarskih sektorjev in v katerega bi bila vključena

tudi planska komisija. Poverjeništvu za kmetijstvo bi odpadlo, ostala pa bi poverjeništvu za finance in notranje zadeve. Na novo bi formalizirali poverjeništvu za trgovino in gostinstvo, svet za komunalne zadeve in gradnje (ki bi obsegal tudi dosedanje poverjeništvu za promet), poverjeništvu za stanovanjske zadeve, ter poverjeništvu za delo, pri katerem bi organizirali posebno posredovalnico za delo. Pri izvršnem odboru bi obstajali še svet za zdravstvo in socialno skrbstvo, svet za prosveto in kulturo ter poverjeništvu za obrt in industrijo. Z reorganizacijo izvršnega odbora bi torej ostali v izvršnem odboru še predsednik, podpredsednik in tajnik ter navedena poverjeništvu in sveti. Po reorganizaciji bi se izvršni odbor MLO Ljubljana zmanjšal za 7 poverjeništev.

V diskusiji so ljudski odborniki obravnavali posamezne probleme iz poročila tov. Maležiča. Nekateri so izrazili skrb, kako bodo podjetja sedaj samostojno vodila gospodarstvo. Ob zaključku diskusije je tov. Maležič dejal, da je potrebno o teh problemih diskutirati, vendar prevelika zaskrbljenost ni potrebna, kajti danes imamo kolikor toliko utrjen aparat in delavske svete, ki se bodo v novem položaju nedvomno znašli. Lahko pričakujemo, da bodo nekatera manjša podjetja tudi propadla, kar pa nič ne škoduje, saj bomo s tem videli, kje so slabo gospodarili. Potrebna je sicer pomoč podjetjem, vendar pa moramo predvsem zaupati ekonomski nujnosti razvoja.

Ob zaključku današnjega zasedanja so ljudski odborniki ustanovili kljub ljudskih odborov MLO Ljubljana s predsednikom Francem Sitarjem. Zasedanje se nadaljuje.

Po enajstih tednih

Pariz, 22. maja (Tanjug). Na večeršnjih 57. sejah namestnikov zunanjih ministrov so delegati zahodnih držav pristali, da sprejmejo sovjetsko formulacijo o demilitarizaciji Nemčije, ponovno pa so odklonili, da bi prišla na dnevni red konference zunanjih ministrov ameriška oporišča in Atlantski pakt. Predstavnik Sovjetske zveze Gromiko pa je vztrajal, naj bi obseg dnevnih redov tudi ti dve točki.

Dobrih enajst tednov so porabili namestniki zunanjih ministrov, preden so spoznali, da se ne morejo sporazumeti, ali naj bo na dnevnem redu predvidena konferenca zunanjih ministrov vprašanje demilitarizacije Nemčije pred problemom oborožitve — kakor je to zahteval sovjetski delegat Gromiko, ali za njim — kakor so hoteli delegati zahodnih držav. Da bi bil vsak sli in koza celas, so se končno, na večeršnjih, 57. seji sporazumeli, naj vsebuje dnevni red to vprašanje kar dvakrat: prvič tako, kakor želi Gromiko, drugič pa, kakor hočejo zahodne države. Zunanji ministri pa naj potem sami odločijo, pod katero točko dnevnega reda se bodo lotili tega vprašanja.

Soglasje pa s tem še vedno ni doseženo. Odrpno je ostalo še vprašanje oborožitve in razorožitve velikih sil, glede katerega tudi grede vsak svoje pot. Zahodni delegati predlagajo, naj bi se zunanji ministri najprej pogovorili, kdo je preveč oborožen in kdo premalo, in šele nato sklepali o razorožitvi. Predstavnik Sovjetske zveze pa je nasprotnega mnenja, namreč da bi bilo treba razpravljati samo o razorožitvi štirih velesil. To pa bi bilo svedenje samo voda na mlinu agresivne politike sovjetske birokracije, saj bi v primeru, da bi bil sprejet Gromikov predlog, se nadalje obstajalo dosežanje nesorazmerje med vojaško močjo zahodnih držav in vzhodnega bloka. — Potem je tu še Atlantski pakt, ki bi ga hotel Gromiko na vsak način vrniti na dnevni red, čemur pa zahodni delegati odločno nasprotujejo. Mnenja so, da je Atlantski pakt varnostni ukrep glede na agresivnost voditeljev Sovjetske zveze in da zato Gromiko ne more razložiti o njem, dokler ne bo Sovjetska zveza dokazala z dejanstvi, da je ta pakt zares odveč. Ne protiviljo pa se temu, da bi ga sovjetski predstavniki na konferenci štirih ministrov obravnavali in napadel, če bi se mu to zdelo potrebno.

Sicer pa so zahodni delegati slej ko prej pripravljeni, da je tudi vprašanje Atlantskega pakta izgovor, s katerim Gromiko zavlačuje konferenco in izpolnjuje propagandistične naloge. Menjajo, da se bo to nadaljevalo, dokler se v Moskvi ne bodo prepricali, da

se je kitajska pomladanska ofenziva do končno izjalovila, in pokopali upov, da bi morebitni uspehi na korejskem polotoku prislili zahodne velesile k popuščanju.

Podoba je, da to mnenje ni brez osnove. Ves potek pariških razgovorov je namreč pokazal, da so bile seje v Rožnati palači najbolj brezploдне, kadar je sovjetska diplomacija računala, da se dogodi na svetu razvijajo v njeno dobro, pa bodi to ob odločitvi Mac Arthura ali ob izstopu Bevana ali ob novem letu kitajskih armad. Kadar pa se je zdelo, da veter veje v nasprotno smer, kadar se je pokazalo, da so bili računani napačni, pa so tudi Gromikovi govori izgubili prejšnjo ostrino, takrat je sovjetski predstavnik prenehal biti tako hudo žolčen, skrajšal je govore, izognil se je grohosti, skratka, kazal se je, kakor da mu je sporazum namestnikov zelo pri srcu.

Dosedanje dolgovazne razprave v Parizu niso bile doela brez haska. Pokazale so v glavnem težnje obeh strani in vso zapletenost sedanega mednarodnega položaja. Predvsem pa je potek razgovorov povedal vsemu svetu, da sovjetski voditelji niso tisti, ki bi želeli konca sedanega napetega mednarodnega položaja, konec splošne nezgotovnosti. Tega spoznanja niso mogli preprečiti več ur trajajočih govorov, ki jih je Gromiko dan za dnem ponavljal v Rožnati palači, uniformirana vzhodna propaganda pa posredovala svetu.

In prav to, da ni uspela ta široko zasnovana propaganda o dozdovni mrljubnosti sovjetskih voditeljev, prav to, da Gromiko o tem ni mogel nikogar prepričati, je znabiteljni vzrok, da je sovjetska delegacija na pariški konferenci trenutno za korak odstopila.

Govor jugoslovanskega delegata v ekonomski komisiji ZN

Gospodarska pomoč slabše razvitim državam je v interesu vsega človeštva

New York, 22. maja (Tanjug). Komisija za gospodarstvo, zaposeljena in gospodarski razvoj OZN je nadaljevala splošno razpravo o pomoči in gospodarskem razvoju slabše razvitih držav. Jugoslovanski predstavnik dr. Lang je imel ob tej priložnosti govor, v katerem je med drugim dejal, da prihaja človeštvo vedno bolj do spoznanja, da razvite države ne morejo ostati brezbrizne do ne dovolj razvitih držav. Vedno bolj se priznava dejstvo, je dejal dr. Lang, da je gospodarski razvoj obsežnih področij življenjskega pomena ne le za njihove narode, temveč tudi za razvite države.

Dr. Lang je nato govoril o naporih jugoslovanskih narodov, da bi premagali zaostalost države in posepešili gospodarski ter socialni razvoj, pri čemer je poudaril pomen in potrebo mednarodnega gospodarskega sodelovanja. Prepričani smo, je dejal dr. Lang, da bi lahko tako sodelovanje na področju mednarodnega finansiranja in razvoja ne dovolj razvitih držav najboljše uresničili v okviru posebnega programa Združenih narodov za gospodarski razvoj, izvajanje takega programa za finansiranje naj bi omogočilo začetek reševanja osnovnih vprašanj gospodarskega razvoja in dvig življenjskega standarda v slabše razvitih državah.

Jugoslovanski predstavnik dr. Lang je nato dejal, da sprejema jugoslovanska delegacija kot podlago za neposredno

Na Tržaškem ozemlju so zbrali že 1,200.000 lir za kulturni dom

Trst, 22. maja. V akciji za zbiranje finančnih sredstev za zidavo Kulturnega doma v Trstu, ki jo je organizirala Osvobodilna fronta za tržaško ozemlje, so v angloameriškem pasu STO do sedaj nabrali nad 1,200.000 lir. Slovensko-hrvatska prosvetna zveza v Trstu je pozvala vse slovenske kulturne ustanove in prosvetna društva ter slovenske kulturne in prosvetne delavce, naj prirede čimveč koncertov v jugoslovanski coni. Odbor za zidavo kulturnega doma je poslal pismo prebivalstvu Istrskega okrožja, v katerem izraža svoje zadovoljstvo, ker so se pridružili akciji tudi Italijani jugoslovanske cone.

Naš film »Baš Čelik« v Rimu

Rim, 22. maja (Tanjug). V Rimu so predvajali jugoslovanski umetniški film »Baš Čelik«. Film so si ogledali člani diplomatskega zbora, med njimi tudi veleposlanik FLRJ v Rimu dr. Mladen Iveković, javni in kulturni delavci, filmski kritiki in drugi. Jugoslovanski film so kritiki in drugi obiskovalci zelo dobro ocenili. Rimski časnik »Momento« opozarja na dobro režijo in scenarij Nanačevića ter dobro igro interpretov »Baš Čelika«. »Vojislav Nanović« piše časnik, »je pokazal na platnu s spretnostjo pripovednika nedvomne sposobnosti režiserja. Milivoje Živanović in Rade Marković, nosilca glavnih vlog, sta postavila močni osebnosti in v njuni igri ni bilo napake. Obiskovalci in filmski strokovnjaki so se posebno pohvalno izrazili o fotografiji in glasbeni spremljavi.

akcijo OZN za pomoč nezadostno razvitim državam pripravila strokovnjakov, ki so že izdelana in zbrana v listini »Ukrepi za gospodarski razvoj ekonomsko nerazvitih držav«. V tej listini je določena ustanovitev organov, ki bi bili podobni mednarodni banki za uvoz in izvoz, ustanovitev organov Združenih narodov za mednarodni gospodarski razvoj, pomoč slabše razvitim državam v darilih in drugo. Vendar je dr. Lang pripomnil, da so v priporočilih strokovnjakov nekatere vrzeli, ki bi jih bilo treba odstraniti. Dejaj, da bi bilo treba zlasti upoštevati priporočilo Generalne skupščine OZN ekonomsko-socialnemu svetu, naj se ne finansirajo samo donosni objekti, temveč tudi manj donosni, če so bistvenega pomena za razvoj gospodarstva države kot celote.

Občni zbor Slovenske prosvetne zveze v Celovcu

Celovec, 22. maja (Tanjug). Ob udeležbi delegatov 27 prosvetnih društev Slovenske Koroške in številnih gostov je bil pred dnevi v Celovcu občni zbor Slovenske prosvetne zveze. Občnemu zboru sta prisostvovala tudi dva zastopnika Slovensko-hrvatske prosvetne zveze iz Trsta. Glavni odbor Ljudske prosvete Slovenije pa je poslal pozdravni telegram. Dr. Franc Zwitter je naglasil, da naj kulturno-prosvetno ustvarjanje združuje sosedne narode, obsojil pa je one šovinistične elemente, ki pod krinko kulture vplivajo germanizacijo v kraje Slovenske Koroške. Skrb za vzgojo zavodne slovenske inteligence mora biti ena izmed osnovnih nalog prosvetne zveze, ki v ta namen že od leta 1947 ponavlja zahtevo po ustanovitvi slovenske gimnazije in učiteljskega. Slovenski dijaški dom v Celovcu, ki ga namerava v kratkem odpreti prosvetna zveza, bo velikega pomena za študirajočo koroško mladino. Dr. Zwitter je tudi napovedal skorajšnjo otvoritev slovenske knjigarne v Celovcu, ki jo bo prosvetna zveza odprla ob 400-letnici izida prve slovenske knjige. Tonči Slaper pa je v poročilu o delovanju podal njen bogat obračun.

Občni zbor je med drugimi sprejel tudi sklep o zbiranju pomoči za gradnjo kulturnega doma v Trstu. V novi odbor sta bila ponovno izvoljena za predsednika dr. Franc Zwitter in Tonči Slaper za sekretarja.

CESTNI TRANSPORT in novi predlogi za organizacijo ljudskih odborov

Objavljamo članek, ki ga je napisal direktor glavne uprave za promet Anton Šušteršič:

Razprava o težah za organizacijo ljudskih odborov je zajela širok krog ljudi. Iz teh predlogov pa povzemamo mnenja, kako naj se novim pogledom na gospodarstvo prilagodi cestni transport, predvsem javni, pa tudi v gospodarstvu. Strokovnjaki transportnih podjetij na okrajih, prav tako pa udeleženci diskusije iz vrst uprav za promet pri okrajih se strinjajo s predlogom, da je treba pri transportnih podjetjih še bolj kot v ostalem gospodarstvu dosledno uveljaviti novo načelo o upravljanju gospodarstva in ločiti neposredno upravljanje transportnih podjetij od organov državne uprave. Ta predlog daje že takoj pojasnilo, zakaj ni v težah za novo organizacijo ljudskih odborov za cestni transport predvideno niti eno službeno mesto. Po novem predlogu, ki je obravnavan v tezah, imajo ljudski odbori enake pravice in dolžnosti do vseh podjetij svojega teritorija ter ni prispevek v okrajni proračun nikakoli ovira za eventualno združevanje lokalnih transportnih podjetij, t. j. OKAP in MEPROM, v republiško gospodarsko združenje.

S to možnostjo strokovne povezave med lokalnimi in republiški transportnimi podjetji se rešuje tudi vprašanje kako povezati prevozna podjetja, saj je ravno v prevozu blaga, še prav posebno pa v avtobusnem prometu, koordinacija življenjska nužnost. Kljub očitnim prednostim, ki jih vsebujejo predlogi za strokovno združevanje transportnih podjetij, pa nekateri okrajni temu vprašanju do danes niso posvetili dovolj pažnje, ali pa so celo temu nasprotovali in nadenjali vprašanje razformiranja dosedanjih avtopodjetij. Gotovo so temeljitejše obdelali vprašanje trgovine, obrti in industrije, vendar bi morali ugotoviti, da je uspeh teh panog gospodarstva v precejšnji meri odvisen prav od dobre in strokovne organizacije transporta.

Razprava o organizaciji javnega transporta v Kamniku in Grosupljem je izvenela tako, naj bi OKAP oddal svoja vozila odkupni in trgovski mreži ter lokalni industriji. Taki predlogi so nerazumljivi. Dokazujejo pa, da ljudski odbori ponekod k razpravi niso pritegnili transportnih podjetij, niti se niso posvetovali z odgovornimi strokovnjaki. Ti prav iz gospodarskih razlogov odločno odsvetovajo razbijati dobro organizirana transportna podjetja. Dejstvo je, da bodo v prosti konkurenci lahko uspevala samo komercialno urejena transportna podjetja, to so podjetja, ki imajo 20-40 kamionov, in da je logičen zaključek ta, da se bo javni sektor krepil zaradi nerentabilnosti in neekonomičnosti takih podjetij, ki za svoje potrebe vzdržujejo eden ali dva kamiona.

Tendenca odvzema kamionov javnemu sektorju se je pojavila tudi pri MLO Maribor, čeprav je tam podjetje »Transport« na novo organizirano in v mestnem prometu doseglo zelo lepe uspehe. Predlog za odvzem kamionov v Mariboru je dala trgovaška mreža, ki želi imeti kamione izključno zase, ne oziraje se na ostale tudi važne koristne prevoznih uslug. Taka miselnost je prinesla našemu gospodarstvu že občutno škodo, saj je smatralo vsako proizvodno ali trgovsko podjetje kot nujno, da se poleg svoje osnovne dejavnosti ukvarja še s transportom. Tej dejavnosti pa seveda ni posvečalo toliko pažnje, niti ni moglo angažirati dovolj strokovnih moči in je zato triletni uspeh vseh vseh v Sloveniji bilo obravnavano do sedaj kot »prostranska dejavnost«. Tako zapiranje kapacitet v novem načinu gospodarjenja prav gotovo ne bo rentabilno in gotovo bo vsako podjetje stremelo, da se reši delno izkoriščenega kamiona in ogromnih vzdrževalnih stroškov za vozilo. Podjetja, ki bodo v svojih bilancah ugotavljala nerentabilnost vzdrževanja voznega parka, bodo imela možnost, ta vozila odstopiti javnemu sektorju, saj bodo javna transportna podjetja v svobodni medsebojni

konkurenci tekmovala v strokovnosti prevoza, t. j. varnosti in točnosti, v jamstvu za prevzele obveznosti ter v odstojanju od maksimalnih prevoznih tarif.

Diskutantji iz Ljubljane in Maribora so posebno poudarjali, da bodo javna avtotransportna podjetja iskala boljše oblike svojega dela in se preobrazila v višje razvojno stopnjo transportnega podjetja, v špedicijo, ki bo poleg samega prevoza prevzela tudi odvzem in oddajo blaga, razpolagala za lastno nakladalno delovno silo itd. Taka podjetja bi bila med seboj organizirana z mrežo redkih kosovnih prog, kjer so transportna sredstva lahko stalno 100% izkoriščena. Redne avtotovorne proge, ki bi povezovala špedicijska podjetja med seboj, bi prav tako zmanjšale število kamionov, ki danes največkrat tudi za male količine vozijo na dolge relacije. Iz diskusije in iz predlogov je razvidno, da so predvsem zastopniki javnih transportnih podjetij nakazali precejšnje probleme ter vprašanje višjega gospodarskega združenja postavili resno kot faktor, ki bo obravnaval mnoga strokovna vprašanja.

V višje gospodarsko združenje skupaj z lokalnimi transportnimi podjetji bi bilo vključenih tudi 12 javnih avtobusnih podjetij v Sloveniji. Diskutantji so posebno poudarjali, da pravzaprav ni razlike, če so avtobusna podjetja okrajna kot n. pr. na Primorskem, ali republiška kot v ostali Sloveniji, saj se s samo spremembo naslova avtobusni promet ne more izboljšati, dokler se pač ne bodo izboljšali materialni pogoji tehničnega vzdrževanja voznega parka. Med avtobusnimi transportnimi podjetji je potrebna tesna koordinacija, saj vprašanje voznih redov in ostalih predpisov ni stvar enega podjetja, ampak celega združenja. Z novim načinom akumulacije v borbi za rentabilnost pa se bodo avtobusna podjetja še bolj kot do sedaj naslanjala, na teren, na katerem delujejo ter se povezovala z množičnimi organizacijami ter predstavniški oblasti v svrhu čimboljšega poslovanja.

Mislimo, da je predlog o organizaciji višjega gospodarskega združenja transportnih podjetij, ki bi združeval vsa podjetja, ne glede na dosedanje naziv »republiške« ali »lokalne«, »javne« ali »gospodarstven« zelo pozitiven ter jedro, okrog katerega se bodo zbirali lahko večji transportni obrati v gospodarstvu, kot n. pr. gozdarska avtopodjetja, prav tako pa tudi kamioni poedinih ustanov, razen tam seveda, kjer je morda prevozna sredstvo skoraj neposredni člen proizvodnega procesa. Ko je bila prediskutirana vsebina organizacije transporta, pa je ostala zunanja oblika še odprta, in sicer, ali naj bodo gospodarska združenja po rajonih, kot n. pr. za Maribor, Ljubljano in Postojno, ali pa samo eno za vsa republika. Diskusija, ki se je v teh dneh posebno razvijala in v kateri sodelujejo sama transportna podjetja, bo odgovorila tudi na to vprašanje.

V kolikor bo organizacija transporta v LRS pravilno rešena po principu strokovnega združevanja, bo avtotransport pozitiven člen v nadaljnji graditvi in demokratizaciji našega gospodarstva.

VII. razširjeni plenum CK KP Hrvatske

V ponedeljek se je začelo v Zagrebu zasedanje VII. razširjenega plenuma CK KP Hrvatske. Razen članov in kandidatov CK ter članov revizijske komisije se ga udeležujejo tudi sekretarji oblastnih, mestnih, okrajnih in rajonskih komitejev ter sekretarji osnovnih partijskih organizacij iz največjih industrijskih podjetij Hrvatske. O graditvi ljudske oblasti in razvoju socialistične demokracije je poročal član Politbiroja CK KP Hrvatske Nikola Sekulić, o delu partijske organizacije v sindikatih pa član CK KP Hrvatske Drago Gizdić.

Dobiti bomo prvi TRGOVSKITEDNIK po osvoboditvi

Sestega junija t. l. bo začel izhajati tednik »Trgovinski pregled«, časopis trgoveke agencije FLRJ, ki bo izhajal vsako sredo. To je prvi trgovski tednik od osvoboditve in za sedaj edini v FLRJ. Potreba po takem časopisu je nastala z novimi nalogami, ki čakajo trgoveko mrežo pri novem načinu trgovanja — vedno širšem in širšem prehajanju k sistemu svobodne trgovine s kmetijskimi in industrijskimi izdelki na podlagi zakona ponudbe in povpraševanja.

Do sedaj trgovaška podjetja niso mogla dovolj zasledovati potreb in želja potrošnikov ter vplivati na proizvodnjo, da bi ustrezala povpraševanju. Prav tako ni bilo nujne povezanosti med posameznimi tržišči v važnejših gospodarskih središčih, tako da so se ponekod kopičili nekateri predmeti, drugje pa je prav istih manjkalo, da so bile velike razlike v cenah itd. Ker proizvodnja in trgovina nieta dovolj sodelovali, se je dogajalo, da se je v nekaterih krajih kopičilo blago, ki se počasi obrača, pri čemer je ležalo mrtvega mnogo vloženega kapitala.

Novi sistem naše trgovine bo odpravil vse te napake.

V teh pogojih je nujno, da bodo tudi pridobitna in trgovaška podjetja stalno in natančno obveščana o položaju na tržiščih v naši državi in inozemstvu, da se bodo vsa naša tržišča povezala, tako da bo FLRJ zares enotna gospodarska celota, da organiziramo čimbolj učinkovito in poceni posredovalno službo, ki bo čim ožje povezovala trgovaška podjetja s proizvajalci ter prve in druge med seboj.

»Trgovinski pregled« si je zadal prav to nalogo, da bo stalno zasledoval položaj in razvojne težnje vseh važnejših tržišč, da bo zrcalo razmer na tržiščih ter nekaj kompasa za trgoveke funkcionarje, posebno pa tudi za proizvojdno.

S svojo dobro organizirano široko mrežo obveščevalcev bo trgovaška agencija hitro in točno zbirala vse podatke najvažnejših tržišč z vse države ter jih objavljala po radijskih oddajah in svojem tedniku »Trgovinskem pregledu«.

Časopis bo redno priobčeval: gospodarske članke, tedenske pregledne cen na debelo in drobno na vseh važnejših tržiščih, splošne pregledne položaja na domačih in tujih tržiščih s potrebnimi analizami in komentarji, posebne dopise terenskih obveščevalcev, pojave in razlage novih teženj in ukrepov v trgovini, pregled razvoja in položaja v kmetijstvu, industriji in obrti, inozemske trgovinske pregledne, kolikor zanimajo trgovino, pregled objavljanih predpisov s potrebnimi komentarji, kratke pregledne finančnih vprašanj, ki so važna za trgoveko mrežo, strokovne članke o vseh važnejših vprašanjih s področja trgovine (trgoveke uzanse, embalaža, transport itd.), redni koledar seimov in tržnih dni v FLRJ za 14 dni naprej, pregled minulih seimov itd.

»Trgovinski pregled« bo na ta način izpolnil občutno praznino v naši časopisarski žurnalistiki ter bo imel pomembno vlogo pri razvoju in izpolnjevanju naše socialistične trgovine.

Perzija obtožuje vladu ZDA

London, 22. maja. Perzijski notranji minister je izročil ameriški veleposlaniku v Teheranu noto, s katero perzijska vlada obsoja ZDA zaradi vmešavanja v spor glede vprašanja petroleja. V noti se izraža začudenje, da sodaj vlada ZDA, ki do nedavna ni navajala svojega stališča do vprašanja nacionalizacije petrolejske industrije, priporoča Perziji, naj bi reševala spor z anglo-iransko družbo z arbitražo. Na koncu naglašata perzijska vlada, da mora izjaviti sklep parlamenta o nacionalizaciji petrolejske industrije, ker bi lahko sleherni neodločnost samo izzvala ostro nezadovoljstvo pri perzijskem ljudstvu.

KITAJSKO-KOREJSKE ČETE BREZUSPEŠNO NAPADAJO

Tokio, 22. maja (Tanjug). Poročilo štaba združenega poveljstva, ki ga prenaša United Press, pravi, da so kitajske in severnokorejske sile na osrednjem in vzhodnem odseku bojišča nadaljevale večerj z napadi, vendar jim ni uspelo potisniti sil generala Ridgwaya. Na zahodnih odsekih bojišča so sile združenega poveljstva naletele v svojem napredovanju proti severu na zmern odpor sovražnika.

Pomorske sile združenega poveljstva so bombardirale prometne zveze na vzhodni obali Koreje. Navzlic slabemu vremenu so letala z letalonosilk podpirala suhozemske enote generala Ridgwaya s tem, da so napadala zbirališča čet in topniške položaje sovražnika. Prevozna letala so prepeljala količine materiala enotam združenega poveljstva na fronto.

AFP prenaša jutranje poročilo štaba ameriške ome armade, ki potrjuje, da so čete združenega poveljstva večerj vkorakale v Munsan ter so pri tem naletele na zmern odpor sovražnika. Na odseku jugovzhodno od Cangongajja pa so enote naletele na srdit odpor. Na bojišču druge ameriške divizije so napadi sovražnika izgubili na svoji jakosti, čeprav sovražnik še nadalje pritiska na položaje čet združenega poveljstva. Na

vzhodnem delu bojišča se južnokorejske enote še naprej upirajo omejenim napadom sovražnika.

Severnokorejsko poročilo

Fenjang, 22. maja (Tanjug). Večerajšnje poročilo štaba severnokorejskih sil, ki ga prenaša agencija Tass, pravi, da so severnokorejske enote v sodelovanju s kitajskimi »prostovoljci« zadale na razdalji okrog 30 do 50 km južno od 38. vzporednika na nekaterih odsekih bojišča hude udarce ameriškim četam. Ubilih je bilo nad 4000, ujetih pa nad 3000 sovražnih vojakov. Razen tega, pravi poročilo, je bila zaplenjena velika količina vojnega materiala, uničenih pa je bilo 25 tankov in sestreljenih 18 ameriških letal.

Demokracija ob Vitavi

»Tovarišč, kakšne so vaše ribe, toliko jih je pa nobena ne prime?«
»Pane, saj si ne upajo ziniti pred vami...«

Nadaljevanje s 1. strani

Oržavi pa so delo naše delegacije sploh onemogočili in končno pregнали naše uslužbence ter razbili jugoslovansko-romunsko sodelovanje na področju Železnih vrat, kjer so potrebne naprave za plovo skozi nevarno donavsko ledeno.

Danes začne s delom IV. zasedanje Donavske komisije. V Galac na Romunskem, kjer bo zasedanje, je že prispel naš delegat, pooblaščen minister Dragoje Djurić. Na konferenci bodo razpravljali o pravilniku o plobi na Donavi in rečnem nadzorstvu. Tudi to pot čaka našo delegacijo težko delo, ko si bo prizadevala za spremembo dosedanjega informirajočega diktatorskega režima v podnavski plovi. Prihodnji dnevi bodo pokazali, ali bo pravilnik o plobi odgovarjal duhu enakopravnosti in če, ali ga bodo zopet, kakor druge akte v tej zadevi, uporabljali samo za propagando?

Zadružniki v Trničah so obesili-plug

To se je zgodilo prvič v Sloveniji. Razumljivo; saj bi pri nas — in morda celo v vsej državi — težko našli kmečko delovno zadrugo, ki bi imela toliko raznih strojev kakor zadruga v Trničah pri Marjeti na Dravskem polju. V Trničah je kmečka delovna zadruga letos 6. maja priredila razstavo svojih kmetijskih strojev. Dosele naše zadruga takšnih razstav še niso prirejale. Razstava v Trničah je izprizila mnogo več kakor le, kako priporočljiva, nujna in neogibna je strojna obdelava v naprednem, socialističnem kmetijstvu.

Predlanski je bila med registriranimi zadrugami tudi trniška — v resnici samo registrirana. Do avgusta ni imela še nobene evidence, ne knjigovodstva, ne notranje organizacije. Ni pa imela tudi prave uprave. Šele ko so po občnem zboru letos, (ki je bil eden najboljših v plujskem okraju), izvolili novo upravo, je zadruga v resnici stopila v življenje.

Takoj po zboru so sestavili letošnji proizvodni plan. Zdruga ima zadruga nad 75 ha orne zemlje, zadružniki pa še posebej nad 17 ha ohišnice; travnikov je 24,8 ha, pašnikov 18,07 ha, gozdov 60,61 ha in nerodovitnih zemljišč 2,76 ha. Zemlja je zlasti izvirna za pridelavo krompirja. Po načrtu so ga namenjavali saditi na 31 hektarjih, pozneje pa so morali načrt spremeniti, tako da bodo letos pridelovali krompir na 23,5 ha. Imeli so vskladiščenega 6000 kg krompirja za seme. Toda okrajno odkupno podjetje je poslalo kar kamion z naročilom, da morajo obvezno oddati 1500 kg krompirja, češ saj ni primeren za seme, ker je »obročkan« in ker ga ekonomija v Strnišču bolj potrebuje. Pozneje jim je okraj dodelil 2 vagona tako imenovanega semenskega krompirja, ki je bil mnogo slabši kakor njihov. Da bi kljub vsem težavam zadruga posadila kar največ krompirja, so zadružniki prispevali krompir z ohišnice.

Lani je trniška zadruga prva prodajala zgodnji krompir na mariborskem trgu; pripeljala ga je 1800 kg. Za prvi den so zbili ceno za 5 din. Letos računajo, da bodo pridelali 32 vagonov krompirja; planirani donos je 140 stotov na ha. Daje računajo z donosom 16 stotov pšenice, tako da bo pridelka 18,6 tone, z donosom rži 14 stotov (17,7 tone pridelka), koruze 20 stotov (22 ton) itd. Na prostem trgu namenjavajo prodati 5 vagonov zgodnjega krompirja (rožnika). Trniška zadruga se je zavezala, da bo s svojimi poljskimi pridelki z žitom prehranjevala zadružnike vinogradniške zadruga v Grajeni in Osojniku (kjer so se usmerili predvsem na plantažno sadjarstvo).

V Trničah dobro vedo, kaj pomeni, če združijo živino v zadrugi. Letos do maja je bila goveja živina razkropljena v petih hlevih. Zaradi tega jim je tudi primanjlovalo krme, ker je niso mogli varčno razdeljevati. Zdruga redijo okrog 30 živali. Zakaj ne več? Predvsem pravijo, da niso živinorejska zadruga, drugič pa ne pridelajo kdo ve koliko sladke krme; v tem delu Dravskega polja se travniki razprostirajo predvsem na močvirnih zemljiščih. Zakaj je ne meliorirajo? Ne gre pa za melioracijo same zadrugne zemlje — treba bi bilo meliorirati več sto hektarov zemljišč. Zadruga zemlja pa je tudi razkosana na okrog 500 parcel (z gozdo, vi vrad) in ker zavzema desetine površine območja krajevnega ljud-

skega odbora, zdaj še ni mogoča arondacija. Razložek med zadrugo in zasebnimi kmetji je v tem: trniška zadruga je lani dala skupnosti v primerj s kmetji za 140% več žita in krompirja. Na ha so pridelali povprečno 150 stotov krompirja ali 4-6 q več kakor zasebnj kmetje; 13 stotov rži ali 4 q več kakor kmetje itd.

Konj imamo še preveč — pravijo; imajo osem vprežnih živali in v nji so trije plemenski žrebci plemenitne postaje državnega posestva v Turnišču.

Lani so redili 130 prašičev. Prašičereja ni bila donosna. Dali so jim slabo plemensko živino in ker so jim reje diktirali, ni bilo večjih uspehov. Zadruga je prodala na prostem trgu 43 prašičev, druge pa oddala odkupnemu podjetju. Potem so se lotili prašičereje samostojno; uredili so pitališče in kupili 11 dobrih plemenskih svinj in plemenjaka — zredili si bodo sami plemenske živali. V svinjaku pa je prostora za 150 prašičev.

Od kod ste izgrbeli toliko strojev? se čudiš trniškim zadružnikom. — To je preprosto — pravijo. Nekaj smo vložili, nekaj zbrali, nakupili, sestavili...

Franc Greif je čudovit strojniki samouk. Ze kot kmet je imel precej strojev. Med drugimi je vložil elevator. Na njegovo pobudo je zadruga kupovala stroje, kadar koli se ji je ponudila prilika. Tako so med drugim kupili 2 traktorja. Toda ne nova. Po kosih so zbirali stroje in jih sestavljali. Izkopali so jih iz kupov starega železa. Zdruga imajo tri traktorje — eden je goseničar; enega jim je dodelil zadružni sklad za mehanizacijo. Z enim vozijo, z drugim, lažjim obdelujejo njive, z goseničarjem pa opravljajo najtežja dela. Ko mlajšji, morajo uporabljati kar 5 motornih mlačnic. Imajo tri večje elektromotore, dva snopovznika, dve vprežni kosilnici in eno traktorsko, 4 sejalnice, eno traktorsko, 24 vrstno (sami so jo sestavili), različne traktorske pluge, dvo-, tro-, štiribrazdni, kročno traktorsko in vprežno brano, traktorski okopalnik, stroj za ličkanje

koruze, 2 robkalnika za koruzo, dvigala za nakladanje gnoja, trošilnik za umetna gnojila, obračalnik za seno, 2 trierja, 3 centrifugalne črpalke, vodovodno črpalko itd. S stroji pomagajo sosednim zadrugam in ekonomijam, državnim posevostim in zasebnikom. Nekatero stroje tudi posojajo. Zaradi mehanizacije zdaj pride že po 3 ha orne zemlje na delovnega člana.

Brigadni, skupinski delovni načini je temeljito in dosledno uveden; vsa dela so z redkimi izjemami normirana. Delovna disciplina je vzorna; zadružniki ne izostajajo z dela tudi, ko kmetje ne delajo zaradi starih praznikov.

Dobro skrbijo za otroke, stare in onemoglo. Tistim, ki so za delo popolnoma nesposobni, priznavajo na mesec po 10 storilnih dni, drugim po odstotku nesposobnosti, otrokom do 14 let starosti pa po 5 dni, ne glede, koliko starši delajo.

Pridelke (žito) in bone delijo dosledno po opravljenih storilnih dneh, za otroke in starčke po 100 kg žita in 85 kg koruze. Vrednost storilnega dne je znašala lani 90 din v denarju in 44 bonov. Lani je bila delovna organizacija še slaba.

Zdrugi bi zadruga gradila. Razstava strojev — na kateri so simbolično obesili stari lesenj plug na dvigalu za nakladanje gnoja — je jasno pokazala, da so vredni vse pomoči in razumevanja. Potrebovali bi predvsem strojno lopo. Zanj so si že poskrbeli les. Nujno potrebujejo skladišče, klet in upravno poslopje. Mislili so, da bodo prvo zgradbo že do junija pokrili. Toda zadrugni sklad jim je sporočil, da ne dobio kredita. Niti dinar kredita. Zakaj?

Vprašujejo se nadalje, zakaj niso prejeli nitrofoskala in se jezijo, da ga je sklad dal nekemu zasebnemu kmetu. Umetnih gnojil jim zelo primanjkuje, zlasti še, ker jih znajo dobro uporabljati. Prav tako niso prejeli močnih krmil, kakor so pričakovali, medtem ko je otrobe prejel tudi neki nepravničene iz Bukovec. Pravijo, da bodo morali obesiti na dvigala za gnoj še birokracijo.

Štiri leta industrijsko-kovinarske šole mariborske livarne

Pred štiri leti je bila ustanovljena industrijsko-kovinarska šola. Ki je dala že precej sposobnih kadrov v Mariborsko livarno, pa tudi v druga podjetja. Šola je bila zgrajena na rusovinah. učenci so sami postavili delavnice. Tudi strojni park, ki je bil v začetku zelo pomanjkljiv, je sedaj izpopolnjen. Učenci izdelujejo tudi najbolj kompleksne predmete, ki včasih zahtevajo natančnost do stotinke milimetra. Letos je I. letnik dosegel tako lepe učne uspehe, da bodo iz učencev lahko po triletnem šolanju prišli za vsako delo v svoji stroki. Teoretični pouk imajo v ličnem provizoriju, kjer so tudi internatski prostori. Splošni strokovni

predmeti so vključeni, tako da je pouk prilagojen letnemu industrijskemu šol. Lansko leto se je izučilo v tej šoli 30 kovinarjev. Letos bi kvalifikiranih 85 učencev. V novem šolskem letu bo šola sprejela novih 89 mladincev, ki se bodo izučili v kovinarstvu.

Učenci industrijsko-kovinarske šole pri pouku

KAJKO BO VREME LETOS POLETI?

Lani smo imeli hudo sušo. Tudi več prejšnjih let je bilo poletje bolj suho kakor navadno. Kakšno pa bo letošnje poletje? Na to vprašanja je odgovoril šef sinoptičnega oddelka zvezne uprave hidrometeorološke službe prof. Ante Obuhin takole:

»Do konca pomladne setve, to se pravi do sredine maja ali celo do konca maja, lahko pričakujemo toplo in suho vreme s prehodnimi krajevnimi nevihtami in nalivi, večidel v popoldanskih urah in z močnim gremenjem. Za začetku maja je doseglja temperatura v severovzhodnih delih naše države blizu 30 stopinj. Z veliko verjetnostjo lahko rečemo, da bo v začetku junija nad našo državo večji vjor hladnega atlantskega zraka, da bomo imeli torej izdatnejše padavine, zlasti v Posavini, Podravini, Podurnjavju in v Pomurju. V bolj ali manj nepravilnih presledkih lahko pričakujemo vdore hladnega zraka v juniju in juliju, v avgustu pa znatno manj. Količine padavin se bodo gibale v polnih mesecih na našem poirčju najbrž okrog povprečja zadnjih let, izvezšiš lansko izredno suho poletje. Letos se nam suše ni treba bati. Dalše obdobje suhih let, ko je vplivna suša na rastlino, je kozono. Letos in v prihodnjih nekaj letih lahko pričakujemo glede padavin zopet normalna leta.»

POSVETOVANJE V CENTRALNI UPRAVI SINDIKATA KOMUNALCEV

Boljša gospodarska vzgoja in temeljitija splošna izobrazba delavcev je bila glavno vprašanje, ki so ga obravnavali v nedeljo na posvetovanju predsednikov in tajnikov republikanskih odborov v Centralni upravi sindikata delavcev in uslužbencev komunalnih podjetij, Jugoslavije. Sklenili so upostaviti v vseh večjih krajih, kjer so krajevni odbori, aktivne predavatelje. Leti bodo po programu gospodarske vzgoje predavali v tečajih. Za izpolnitev te naloge bodo republikani in krajevni odbori navezali tesnejše stike z organizacijami Ljudske fronte in z vodstvi podjetij. S tečajji in seminarji gospodarske vzgoje bodo pripravljali uspehe v Bosni in Hercegovini. Podružnice v Sloveniji imajo za izobrazbo delavcev najboljša pogoje, pa so organizirale samo nekaj predavanj.

Odkritje spominske plošče HENRIKU SCHREINERJU v Ljutomeru

Dne 19. maja je bila v Ljutomeru pomembna svečanost, združena z odkritjem spominske plošče slovenskega pedagoga Henriku Schreinerju. Pri slovesnosti so bili navzoči razen pokojnikovih sorodnikov in velikega števila prosvetnih delavcev tudi pooblaščenec ministra za prosveto tov. Miloš Ledinek, sekretar je predstavljal Ljudske skupštine LRS tov. Franc Lubej, zastopnik Hrvaškega pedagoškega književnega zbora tov. Demarin, zastopnik Pedagoškega društva Slovenije in Pedagoškega društva FLRJ dr. Vlado Schmidt, zastopnik republikanskega odbora SUP tov. Jože Zorn, profesor Gustav Šilih, zastopnik Okrajnega in Mestnega ljudskega odbora ter številni gostje.

Slovesnost se je pričela s svečano proslavo 100-letnice rojstva Henrika Schreinerja, pri kateri sta sodelovala pevski zbor mariborskega učiteljskega društva in orkester SKUD »Janeza Kavčiča« iz Ljutomera. V imenu predsednika Sveta za prosveto in kulturo v Ljubljani je govoril pomočnik tovarš. Miloš Ledinek, v imenu Pedagoškega društva Slovenije in Pedagoškega društva FLRJ pa je pozdravil zbrane

TUNINA NA LJUBLJANSKEM TRGU

Ljubljana, 22. maja. V ribarnici na Pogačarjevem trgu so prodajali večerj popoldne tunino. Tunji so bili srednji in bilo jih je premalo za Ljubljano; Ljubiteljeve to dobre morske ribe je v našem mestu toliko, da bi pokupili tudi desetkratno množino tunine, ko bi je le pripeljali več in večkrat na naš trg. Večraj pa ljudje niso vedeli, da so prodajajo, ker ta vest ni bila nikjer objavljena. Le kdor je slučajno mimo ribarnice, je opazil na razglašeni deski obnice, da prodajajo tunino. Bila je sicer po 100 din kilogram, pa so jo ljudje hitro pokupili. Glave so prodajali po 5 din, toda povpraševanja po njih ni bilo nobenega.

Razen tunine je bilo na prodaj tudi nekaj gazbice »skampov« in sicer po 70 din kilogram. Dokler je bilo kaj tunine, se ni nihče zanimal za nje. Skampov so zelo okusni in sodijo med delikatese. Še pred nekaj leti niso niti zmanjkalo, so začeli ljubitelji morskih rib segati tudi po skampih.

Odpadki — FRONTNA DVORANA

Odpadki niso stvari brez vrednosti, ki sadijo le pa smešnice, odpadki so surovine, surovine so — devize. Zbiranje in izkoriščanje odpadkov je hvaljeno področje za varčevanje — varčevanja brez odrekajanja in pritrjevanja. V naslednjem primeru pa so postali odpadki — dvorana za seestanke in kulturne prireditve.

Nekaj časa so premišljevali, potem so sklenili: zbirati bomo odpadke in jih prodali »Odpadki«. Začeli so lani, končati pa ne mislijo kmalu — odpadki so jih pritegnili. Nekaj številik nam kaže njihovo vneto in vztrajnost: dne 23. januarja so odprodali »Odpadki« 327 kg železa, 8 kg cinka, 23 kg papirja, 9 kg krp, 46 kg stekla, 9 kg kosti; 19. februarja so poslali 642 kg stekla; 19. marca sept 1155 kg stekla itd. Za odpadke so svedeča dobili denar, v denarjem in prostovoljnem delom pa so si uredili frontno dvorano.

Hitijo, da popravijo, kar so zamudili

Ceprav je deževje zelo zadržalo pomladna poljska dela tudi v radgorskem okraju, je vendar zdaj na splošno že obito, da je obdelana in posejana skoraj sseherna ped zemlje, — marsikje mnogo bolj skrbno kakor lani. Vsako s pravnim učinkom ngotavija na prostranih ravnih poljih v Apaski dolini in na Murškem polju, da je ozmina tako lepa, kakor ni bila že dolga leta. Kdor je videl ozmino na Dravskem in Ptujskem polju, bi utegnil misliti, da lepa ne more biti nikjer, v resnici pa je v radgorskem in ljutomerskem okraju ponekod še lepša. Zlasti je lepa rži, ki se tu in tja začela cveteti. Medtem ko je na Ptujskem polju med deževjem marsikje polegla, je slabo vreme v radgorskem okraju ni delalo. Visoka je povprečno poldrugi meter, klasje je dolgo in najlepše razvito. Tudi pšenica dobro kaže in zelo lep je ječmen, ki že tudi gre v klasje.

Skoraj povsod se je zavlekla saditev krompirja in setev koruze. Kjer pa so krompir posadili prej, za niso mogli zaradi prevelike okopanosti, ki je bila zemlja zelo razročena. V teh krajih je krompir navadno že ves v zemlji v začetku maja. Letos pa so ga za vse naglico sadili še po

15. maju, ko so ga drugi že okopavali. Da se zadružništvo lepo razvija in utrjuje, se je v radgorskem okraju pokazalo v tem, da so zadruga letos bolj pohitele s pomladnim delom. KDOZ v Podgorju (Apaska kotlina) je prva v radgorskem okraju izpolnila načrt pomladne setve. Do 15. maja je zadrugni sektor izpolnil 96% načrta za glavne posevke, medtem ko ga je državni komaj 72%, ekonomije resorjev 85%, lokalne ekonomije 63% in zasebni sektor 55%. Vendar je treba upoštevati, da se je ta silka korenito spreminjala v zadnjih petih dneh. Poslej je zelo napredovala tudi že okopavanje. Zadruga v Stogorčih (ena največjih v Apaski kotlini) je do 19. t. m. okopala okrog 8 ha krompirja. Lani je bila najslabša v radgorskem okraju, kar je tako izredno zadružniče, da zdaj prav dobro vedo, kaj pomeni izpolnjevanje norme in vestno obdelovati zemljo. Sveveda okopavanje dobro napreduje tudi pri drugih zadrugah zlasti v Podgorju, Župovcih in Lutvcih.

V vsem okraju je bilo razmaroma malo ogrožena setvena površina — 5,85 ha; brez posebnih težav so dosegli, da bo prava vsa obdelana. Razmere se izboljšujejo tudi zaradi tega, ker zadrugne ekonomije prevzamejo zemljo nekaterih ekonomij resorjev in drugih uprav, kjer je delo šepalo. — Sn.

POMLADANSKA SETEV V PTUJSKEM OKRAJU

Deževno vreme je po vsej državi znatno oviralo pravočasno pomladansko setev. Tudi v ptujskem okraju je plan pomladanske setve dosežen le 86-odstotno. Stoodstotno je izpolnjen plan le v sajenju krompirja, pri sajenju koruze pa je po nepopolnih podatkih še tudi v kraju. S sončnicami so posejali znatne površine. Razveseljivo je tudi to, da so tokrat kmetovalci posejali precej detelje in krmnih rastlin, kar bo ugodno vplivalo na razvoj živinoreje. Dosej se je pri setvi najbolj odrezal zadrugni sektor, iznajdljive in samoiniciativne pa so bili predvsem zadruga v Sobotinih, Trnčah, Čretkovcih, Močančih, Gorčičih in Sredčah. V državnem sektorju je najbolj uspešno posestvo v Dornavi. Slabo pa so delale zadruga v Placirju, na Osojniku pa tudi državno posestvo Turnišča. Državno posestvo v Zavrču je posadilo tudi nad 2000 trtnih sadik. — K.

Kako bodo praznovali „TEDEN MATERE IN OTROKA“

Trbovlje, 22. maja. V »Teden matere in otroka« bodo letos po vseh večjih krajih trbovljskega okraja prireditve, ki bodo pokazale veliko skrb naše ljudske oblasti za otroke in mater ter prizadevanje naših žena. Tako so žene v Trbovljah sklenile, da bo proslava Teda matere in otroka trajala ves teden. Začel se bo 3. junija v množični zborovanjem mladine. V ponedeljek 4. junija bodo predavali o vzgoji otrok in zdravstvenem predavanju. V torek bo priredil DID v Trbovljah kulturno prireditev z bogatim sporedom, v sredo bodo množični izleti s pogostitvijo otrok. Najmlajši izi DID v Trbovljah pa bodo obiskali eno izmed KDZ v okraju. 7. junij bo posvečen obisku mladinskih domov, v činu pa bodo prikazovali filme za otroke. Naslednji dan bo sestanek z otroškimi obiskovalkami, ki se ga bodo udeležili tudi prosvetni delavci. Pred zaključkom tedna bodo žene Velenje. — Velenjski rudarji so sklenili darovati zaslužek enega delovnega dne, kar znaša nad 200.000 din, za zgraditev kulturnega doma v Trstu in v sklad Prežihovega Varnca.

poskrbele za otroke, ki so brez staršev. Prikrbele jim bodo nove rejnike. Več prireditev bodo tudi v Hrastniku, Zagorju in Dardačih. — S. A.

ZAKAJ SO SPREMENILI KAKOVOST DEPUTATNEGA PREMOGA

Dne 9. maja smo objavili dopis »Ne smorejo se otresti starega poslovanja«. Glavna direkcija za rudarstvo nam je poslala poiznanje, zakaj je bil potreben sklep, da se spremeni kakovost deputatnega premoga rudarjem. Plan proizvodnje premoga je bil v I. četrtletju dosežen le 97,4% zaradi pomanjkanja delovne sile, deževja in visokega števila obolenj gripe. Nič boljše niso dosegli v maju in mesecu aprilu. Zaradi tega tudi distribuciji ni bilo zadosteno predvsem pa je primanjlovalo debelejših vrst premoga in so bili primorani varčevati z debelejšim asortimentom. Zato so na glavni direkciji prišli do predloga da se deputatni premog deli v orehovu, kokcovu in grahovcu do 31. septembra t. l. in ne v kokcovu in orehovu.

ANA ZIHERL:

Naši ILEGALČKI

(Nadaljevanje in konec.)

Nekatero poživovalne trdke so nam dale blago, iz katerega so žene terena z vso ljubeznijo izdelovale oblečke in perilo za naše varovance ali pa smo ga dali rednikom, da go sami dali napraviti potrebna oblačila. Prav tako so terenske žene ves svoj prosti čas porabile za pletenje jopic, nogavice in druge pletenine. Kako lično in s kakšno iznajdljivostjo so vse to izdelovale! Prav čutil si, ko si gledal te izdelke, njihovo veliko skrb in ljubezen do naših otrok. Tudi v civilskih salonih Bazzanella in Vera Miklič v Nebotičniku so se šivale obleke in perilo za naše otroke. Z Gorenskoga smo dobili surovo domačo volno, iz katere nam je trgovina in tovarna pletenina Mahkota na Gosposvetki cesti izdelala nogavice, žabice, hlačke, jopice, kapice, s katerimi smo za zimo oblekli večino naših varovancev.

Leta 1943 smo priredile Miklavža in pri tej priliki na njihovih domovih obdovale vse otroke s pleteninami, oblekami, čevlji, zvezki, svinčniki, radirkami, peresi, bonboni, piškoti itd. To Miklavževanje smo pripravljale v posebni sobi restavracije »Novi svet«, ki nam jo je dala na razpolago natarakara Rezka, češar ni nihče v hiši niti slutl, najmanj pa gospodinja. V tej sobi ali v kakšnem kotu gostilniških prostorov smo imele svoje sestanke in se razvile o svojem delu. Tam smo tudi pripravljale o vseh važnejših dogodkih praznovala smo pomembne zmage in važne ukrepe naše

oblasti. Kadar je bila situacija bolj kritična, smo si napovedale sestanek v eni ali drugi ljubljanskih cerkva. Ker sem morala kot ilegalka večkrat spreminjati svoje zunanost, me je Minka nekoč skoraj zgrešila, ker ni spoznala v cerkveni klopi klečeče in navidezno v molitev zapoljene postavke, ki je bila prej sivih, zdaj pa črnih las. Največkrat pa smo se sestajale na stanovanju Sušnikove Milene, ki je bilo na razpolago za vse močje zadeve. Kolikokrat sem se pri njej pokrepčala s toplim čajem ali s skromnim kosilom, ko sem brezdomka živela od danes do jutri in veak dan merila ljubljanske ulice, da obiščem nekaj svojih varovancev.

Vsaj enkrat mesečno, včasih pa tudi dvakrat ali trikrat sem obiskovala svoje varovance, razen tistih, kamor zaradi bližine nezahelenih znancev v interesu otrok nisem smela hoditi. Te so posečale moje sodelavke. Nikdar nisem prišle praznih rok, torba za nakupovanje je bila moja stalna spremljevalka. Prinesle smo jim denar, oblačila, bonbone, včasih tudi kakšno darila, ali igračko, posvetovale smo se z redniki o potrebah otrok, o njihovem zdravstvenem stanju in o raznih ukrepih, ki jih je bilo treba storiti, igrate in pogovarjale smo se z otroki, jim brale povestice in drugo. Mali Petreček se ni nikdar naveličal poslušati in je hotel, da mu vsakokrat preberem kar celo knjižo. Revček je bil komaj leto dni star, ko so mu odvedli ma-

mico, ni je poznal do osvoboditve. Rednica eta mu bila »teta« in »strica«. Ko pa je bila proti koncu vojne Ljubljana bombardirana, je ob vsakem preletu bombnikov od strahu mlo in jokaje klical svojo mamico. Danes pravi v pogovoru s svojimi sošolci in vrstniki: »To je bilo takrat, ko sem bil jaz ilegalac.« Pa tudi mene še vedno pozna, se mi prijazno nasmehljala in mi pride naproti, če se sem in tja včasih slučajno srečava.

Tudi Miško je bil zelo ukažljen, čeprav mu je bilo šele par let. Se dolgo po osvoboditvi, dasiravno je bil pri svojih starših, je imel prav tako, kot Petreček, rednikov dom še vedno za svoj lastni, za svoj pravi dom. Tako zelo ju je ljubezen, s katero so ju v prvi dobi njeguna življenja obdajali redniki, priklenila nase. V resnici so bili mnogi redniki prave mamice in očetje, tetic in strički svojim varovancem.

Tudi z Jožetom tam »Pod hrusko« sva bila velika prijateljca. Kadar sem prišla na obisk, eta se pridružili še dve deklici, njegovi sorodnici, in kramljanju ni bilo ne konca ne kraja. Ko sem odhajala, so se mi pridružili in me vsi trije spremljali do vrh del poti. Dajale je fant že valik, želela bi ga videti, toda kako, če je pa tam daleč nekje v Londonu.

Dostikrat mislim na malega, prikupnega fantka Rudija Kolariča iz Okiškega ulice v Mostah, ki pa je na žalost kmalu po osvoboditvi podlegel otroški bolezni. Ko sem pred kratkim očerala njegovo varuhinjo Klančar Marijo, mi je s solznimi očmi govorila o njem.

Naravno je, da so bile mamice, ki so bile v partizanih, v velikih ekrbah za svoje otroke. Toda tudi z njimi sem bila v stikih, jim poročala o njihovih otrocih, dala sem napraviti posamezne slike otrok in jih poslala materam. Lahko si mislimo, s kakšno radostjo so jih sprejemale, dajale duška svoiemu zadovoljstvu nad tem v svojih kratkih pisemcih in prosile za slike še za druge svoje tovarišice.

Naš sektor je skrbel tudi za zdravstveno nego otrok. V ta namen smo gojili stike z nekaterimi zdravniki, ki so otroke zdravili pri sebi doma ali na domu otroka. Tudi v Dečjem domu je bilo pregledanih nekaj otrok in marsikateri je našel tam začasno zavetišče, če ga trenutno ni bilo močče drugod namestiti. V težjih primerih so se zdravili otroci v splošni ali otroški bolnici. Posebno so nam pomagali zdravniki: dr. Neubauer, dr. Zalokarjeva, dr. M. Franta, dr. Tavčar-Konvalinka v Dečjem domu, dr. Lavričeva in drugi. Imeli smo tudi nad vse poživovalno zaščitno sestro tov. Bidovec s Poljanske ceste, ki pa je kmalu po osvoboditvi umrla. Ta je posečala otroke na domu, dajala rednikom navodila in posredovala sprejem otrok v otroško bolnico.

Ko ob naši desetletnici Osvobodilne fronte obujamo spomine na oskrbo naših otrok za časa narodnoosvobodilne borbe v Ljubljani, se moramo z vso hvaležnostjo spominjati vseh družin in posameznikov, ki so s tako poživovalnostjo in hrabrostjo skrbeli za zdravje in življenje naših varovancev, jih čuvali in negovali. Res je, da smo v večini primerov gledali na to, da so bili redniki pripadniki ali simpatizerji OF, ki so se zavedali svoje dolžnosti do otroka, svoje odgovornosti

do otrokovih staršev in obenem odgovornosti do našega pokreta, zato lahko rečem, da smo bili z majhnimi izjemami kar zadovoljni in da je večina rednikov svoje varovance tako vzljubila, da so se po osvoboditvi težko in le neradi ločili od njih. Kot posebno dobre rednike naj omenim: Ropič — Gerbičeva ulica, kjer je domača hčerka izdajala malega Petricka za svojega nezakonskega otroka, samo da je skrila njegovo pravo ime pred preveč radovednimi sosedi, Zinka Glušič — Glinška ulica, Tuma — Škofja ulica, Porenta — Tovarniška ulica, Neubauer — Šišenska ulica, Rupnikovi — Šišenska cesta, prof. Vagaja — Gorjupova ulica, Vovk Ivan in Mars — Hubadova ulica, Vojska — Medvedova ulica, Rus — Prešernova cesta, Lipovšek Ana — Cesta na Loko, Zuljan Tončka — Hranliška ulica, Kopitar Marija — Ribniška ulica, Liščič — Gosposka ulica, Šiška Roža — Baragova ulica, Klančar Marija — Okiškega ulica, Martinuč Franciška — Vodnikova cesta, itd.

Ne smemo pa tudi pozabiti na veliko pomoč mojih neutrdnih treh sodelavk, katerih vsaka je imela svoje določeno področje dela in je na tem mestu vzdajala vse do konca vojne. To so bile Srdja Minka (Polonca), Milena Sušnik (Marjana) in Natalija Ulrich-Lavrič (Nada). Z njihovo pomočjo in s čuječnostjo rednikov nam je uspelo, da smo z vso konspirativnostjo svojega dela obvarovale naše varovance, da nobeden izmed njih ni bil izdan, niti ni na kak drug način padel v roke okupatorju ali njegovim pomagačem. V imenu naše Partije in v imenu Osvobodilne fronte, kakor tudi v imenu staršev otrok izrekam tem potom najprirednejšo zahvalo vsem ki so kakor koli pomagali, da smo to delo uspešno vršili.

Onekaterih problemih in nalogah fizikalnih organizacij LR Slovenije

Poročali smo že, da je bil v soboto in nedeljo plenium Fizikalne zveze Slovenije, na katerem je imel sekretar FZS tov. Edi Serpan izbrani referat o stanju in bodočih nalogah fizikalnih organizacij. Njegov kakor tudi referat o predložitvi vzgoji, sta izjavila živahno diskusijo, v kateri je med drugim posegel tudi predsednik FZS, minister Zoran Polič.

Na pleniumu so našemu priznanemu športnemu delavcu in strokovnjaku ing. Stanku Bloudku, ki je prejel od Prezidija Ljudske skupščine FLRJ odlikovanje z redom za izjemen uspeh, vsi zbrani delegati iskreno čestitali. Iz referata tovariša Serpana, ki je precej dobro ogledalo fizikalne organizacije na terenu, povzemamo nekatere probleme in smernice, ki jih je nakazal.

Ob koncu leta 1949 smo imeli v Sloveniji 111 osnovnih fizikalnih organizacij z 95.392 člani. Ob koncu 1950. leta pa je število članstva dvignilo na 117.040, število osnovnih organizacij pa se je nekoliko zmanjšalo, tako da smo jih ob koncu 1950. leta beležili 106. Padec števila pri nekaterih sestavnih organizacijah v preteklem letu je bil le prehodnega značaja, saj je bilo v prvem trimesečju letošnjega leta ustanovljenih 39 strelskih društev, ki so se lanskega leta močno zredile, 10 smučarskih klubov itd. Močno je nazadovala atletska zveza, saj je na pr. lani prenehala delovati 24 klubov in sekcij. Tudi nekaj telovadnih društev je v začetku letošnjega leta prenehalo z delom.

Od lanskega pleniuma naprej se je močno znatno število profesionalnega kadra, za čimer se je povečala odgovornost materijev. V tem času so fizikalne organizacije tudi prenehale s tozirn, birokratskim planiranjem in tudi prenehale s prisilnim ustanavljanjem društev, ki se niso imela možnosti za razvoj.

Finančno politiko samostojnega vzdrževanja je fizikalna organizacija, razen nekaterih izjem, kar dobro prestala. Pač pa je nova finančna politika vnesla v vodstva nekaterih upravnih odborov nezdružljivo zanimanje za zgolj rentabilne športe, kar je imelo za posledico, da so se posamezni klubi iz teh razlogov osamovoljili, s čimer so se poslabšali položaj v gospodarskem poslovanju posameznih klubov. Razpisi, ki so tudi povzročili težave pri uporabi in upravljanju istega športnega objekta. Tako so se na pr. v Kranju iz matinskega društva Udarnik razen smučarskega kluba izločili vsi ostali klubi in sekcije ter so ustanovili:

Namiznoteniški turnir v Radenci

Telovadno društvo Slatina Radenci je predložitelj zdravilski karieri republiški namiznoteniški turnir, ki se bo začel 24. maja v Radenci. Turnir, ki se bo udeležili igralci TD Zvezdica iz Kranja, Ljubljane, Maribora, TD Slovana iz Ljubljane, Poleta iz Maribora, Smarja pri Jelšah, Murske Sobote in Radgona. Na 5 mizah je tekmovalo 48 tekmovalcev. V igri posameznikov in dvojic je v finalni igri zmagala ekipa TD Zvezdica iz Kranja, prvi seminar v igri dvojic — ženske pa so zasedle članice TD Poleta iz Maribora.

V soboto 26. maja ob 14. uri bo na igrišču Slovana srednješolski rokometni turnir za moške in ženske ekipe. Vse ekipe, ki so se prijavile, kakor tudi tiste, ki se žele naknadno prijaviti, naj pošljejo svoje predstavnike v petek 25. maja ob 13. uri v prostore RK Enotnosti, Dapčevičev trg. 2, kjer bo zbiranje.

DNEVNE VESTI

Dne 25. 6. 1951 bo »Dan učencev v gospodarstvu«. Ta dan je za učence v gospodarstvu vseh strok in poklice dela prost in plačan. — Iz pisarne ministrstva za delo LRS. Promenadni koncert bo v petek 25. m. ob 19. uri v Trubarjevem parku pred Moderno galerijo. Koncert bo izvajala godba Jugoslovanske armade pod vodstvom dirig. tov. por. Deska Stjepana.

Za knjižničarje in bibliotekarje tehnike bo ob 29. maja do 1. junija vsak dan ob 16. do 19. ure v Narodni univerzitetni knjižnici seminar kot priprava za strokovno izpito. Obrazložna disertacije. V petek 25. maja bo ob 9. uri v zborniški dvorani univerze branil Benac Alojzij, kustos muzeja v Sarajevu, svojo doktorsko disertacijo »Predzgodovinsko naselje Nebo in problem butirske kulture«. Vstop prost. Dekanat filozofske fakultete.

Promenadni koncert bo v sredo 24. m. ob 17. uri v Trubarjevem parku pred Moderno galerijo. Koncert bo izvajala godba Ljudske milice pod vodstvom dirigenta tovariša Opozarjamo vse zdravstvene delavce, da bo v sredo 24. maja predaval univ. prof. dr. Stanko Gogala o pedagogiki in sindikalni dvorani Sveta za ljudsko zdravstvo in socialno skrbstvo, sv. Petra c. 2. Vabljeni zlasti zdravstveni in medicinski oddelki za zdravstveno svetovanje.

Artistično predžetje N. R. Srbije »Cirkus« iz Beograda gostuje v Ljubljani v Tivoljskem parku. Predstave vsak dan ob 20. uri. Ob četrtih, sobotah in nedeljah pa ob 16.30 in 20. uri.

SPORED KINO PREDSTAV NA RAZSTAVISCU 10-LETNICE OF ob 18. do 23. maja 1951

Dopolodne: Na granici Ljubljana pozdravlja osebovobolitelje. Masšujina in kaznujmo. — Ob 11. uri: »Barba Zvanec«.

Popoldne: V borbi za plan. Na granici »Barba Zvanec«. Filmi se predvajajo nepretrgoma od 16. do 13. in 14. do 21. ure. Za skupine nad 30 ljudi, ki bi žele, se bo predvajal tudi film »Slavica« in »Na svojih zemljah«.

NAJDENI DVOKOLESI

Pri povračilnosti za notranje zadeve v Kamniku se nahajata naslednji najdeni dvokolesi: kompletno moško dvokoleso, tov. št. 18138, znamke »Standard«, svetlozmodre barve z lučjo na zadnjem kolesu. Kompletno moško dvokoleso, tov. št. 63797, neznane znamke, sive barve. Lastnika se morata zgledati v roku enega leta po tej objavi z dokazi o lastništvu pri povračilnosti za notranje zadeve v Kamniku. T. primeru, če v tem roku ne bi zgledala postane dvokolesi last obse ljudske imovine.

VREMENSKA NAPOVED

za sredo dne 23. maja 1951: Sončno z delno oblačnostjo in neznatnim krajevnimi plohami, zlasti v silekem in predajalnem svetu. V jutranjih urah po kotlinah megla. Temperatura v mejah od 3-16° C.

Smučarski klub »Udarnik«, nogometni klub »Korotan« itd. Vendar so ti polovično osamljeni in jih ponekod s pravilnim razumevanjem odpravljajo.

Tovariš Serpan je tudi predlagal fizikalne svete, ki bi se sklicevali po potrebi, da bi koordinirali delo društev ter razne prireditve in gradnje. Po ukinitvi oblastnih fizikalnih odborov se je že večkrat ututila potreba nekakšnih »svetovalcev«. Tov. referat je sprožil tudi diskusijo o vprašanju aktivov, kot začasni predložitelj organizacijski obliki, s pomočjo katere naj bi se množice vključevale v osnovne fizikalne organizacije, to je društva in klube, posamič ali skupno. Mnenja zastopnikov fizikalnih organizacij so si bila v diskusiji zelo nasprotna. Nekateri so jih zagovarjali, ker aktivni kot taki ponekod dejansko še obstajajo, drugi pa so bili proti njihoviemu odvijanju, ker, da je življenjski standard še prenizek in da za njihov obstoj primanjkuje osnovnih pogojev. Ko je tovariš referent postavil vprašanje, ali bi posebna srednješolska fizikalna organizacija, ki bi bila samostojna, pripomogla k splošnemu napredku naše telovadbe in športa, se je večina diskutirala, med njimi sam tovariš Polič, pa tudi tovariš Serpan, izrekla protij tej obliki. Pač pa so bili skoraj vsi delegati zato, da se uvedejo med šolami razna tekmovalna, na katera bi se učenci pripravljali med urami obvezne fizikalne vzgoje.

S številom mladine, ki bi se resno fizično vzgajala, nikakor ne moremo biti zadovoljni, saj običajno telovadbo od približno 200.000 otrok do

Zmaga Jugoslavije na evropskem prvenstvu železnikarskih reprezentance

Bruselj, 22. maja. Pri finalni tekmi za evropsko nogometno prvenstvo železnikarskih reprezentacij, ki se je igrala v mestu Charleroi, je železnikarska reprezentanca Jugoslavije premagala reprezentanco francoskih železnikarjev s 7:0 (3:0) in tako je drugič dobila evropski pokal. Prvič je dobila Jugoslavija ta pokal leta 1947 v Budimpešti.

Somborske telovadkinje bodo gostovale na Dunaju

Sombor, 22. maja. Ženska telovadna reprezentanca Sombora je dobila od dunajske reprezentance vabilo za gostovanje. Lani sta se te dve reprezentanci srečali v Somboru, kjer so zmagali gosti. Za letošnje tekmovalje, ki bo v juniju, se somborske telovadkinje že dobro pripravljajo.

Prvi padalski tečaj v Litiji

V letalskem klubu Milana Boriška so pred dnevi pričeli s prvim padalskim tečajem, katerega se udeležuje 20 mladincev in mladink. Tečajniki imajo teoretične vaje v litijakem zadržnem domu, praktične vaje bodo imeli na hribovitem terenu Grmad v Zavrtaški dolini. Tečaj vodi padalski čevkita Klancnik. Pri letalskem klubu so ustanovili tudi inštruktorje, biv. modelarjev, ki ga vodi konstruktor Branko Bizjak. Ta biro se bavi s konstrukcijskimi inženjerskimi in sestavljanjem novih modelov. V klubu imajo modelarski krožek za katerega se zanima zlasti mladina in pionirji. Odkar imajo člani letalskega kluba svoj društveni lokal, se je delo v klubu precej izboljšalo. — L.

PRESKRBA

Poverjenstvo za trgovino in preskrbo MLO v Ljubljani poziva vse razdeljevalce racionalnih živil, da oddajo najkasneje do srede 23. maja t. l. preostalo zalogo jepsnega, marmelade, bonbonov in kave v zrnju svoji upravi, ta pa v petek 25. maja Trgovskemu podjetju »Ekonom«; industrijski magazini pa direktno podjetju »Ekonom«, Ljubljana, Tyrseva cesta 12.

PREDAVANJA

Slovensko zdravniško društvo vabi vse zdravnike in medicinare na predavanje prof. Roberta Courrier-a, doživljenjskega tajnika Francoske akademije znanosti, in prof. Jacka Varagot-a iz Pariza. Oba znanstvenika bosta predavala o najnovejših odkritjih iz endokrinologije. Predavanje bo v petek 25. maja 1951 ob 19. uri v predavalnici Interne klinike. Društvo ekonomistov Slovenije obvešča, da bo v četrtak 24. maja ob 20. uri predaval minister tov. Zoran Polič o predvidenih spremembah v finančnem sistemu v Mariboru, v dvorani Kazine, Vabljeni!

V okviru Društva visokošolskih profesorjev in znanstvenih delavcev v Ljubljani bosta predavala v petek 25. m. ob 17. uri v fizikalni predavalnici: univ.ize: Izredni profesor tov. Božo Škerlj o načinu pisanja znanstvenih publikacij in izredni profesor tov. dr. ing. Drago Matanović o pomenu in pripravi znanstvenih strokovnih publikacij. Vabljeni člani društva in nečlani.

OKRAJNO GLEDALIŠČE Ptuj

Cetrtak 24. maja ob 15. »Veseli večeri«. II. program. Trindideseti. Gostovanje Sv. Barbari v Halozah. (Dvorana ljudske prosvete). Ob 20. »Veseli večeri«. II. program. Strindideseti. Gostovanje v Murčincih. (Zaružni dom).

KONCERTI

Damjana Bratuž, mlada pianistka iz Gorice, bo na svojem solističnem koncertu v petek 25. maja izvala v prvem delu programa Bachovo Toccato, dve Scarlattijevi sonati, Mozarovo fantazijo, Schumannovo Papillon in 6 Chopinovih mazurk. — Vstopnice v Knjižarni muzikalni.

VEČER SAMOSPEVOV Marjane Kalanove

— absolventke Akademije za glasbo, bo noč ob 20. uri v Filharmoniji. Sporedi kot vstopnice po 20, dijaški 10 din v Knjižarni muzikalni.

Mladina klasične gimnazije priredi 26. maja ob 20. uri v Filharmoniji dvorani Akademije pesniško sredo. Vstopnice se dobe v koncertni poslovalnici. Vabljeni!

OKRAJNO GLEDALIŠČE Ptuj

Cetrtak 24. maja ob 15. »Veseli večeri«. II. program. Trindideseti. Gostovanje Sv. Barbari v Halozah. (Dvorana ljudske prosvete). Ob 20. »Veseli večeri«. II. program. Strindideseti. Gostovanje v Murčincih. (Zaružni dom).

14. leta komaj 15.000. Če pomislimo, da je telovadba pravzaprav najboljšo sredstvo za pravilno rast in zdravje naše mladine, potem se moramo nad omenjenimi številkami posteno zamisliti in storiti vse, da bomo to razmerje čimprej izboljšali. Pri športnikih so največji porasti članstva zaznamovali smučarji, in sicer za 2096 članov. Kegljači so pa dosegli največje relativno porastanje članstva, in sicer za 94%. Najbolj pa je padlo število članstva pri atletiki, in sicer za 1153. Porast članstva je zavrtlo tudi plačevanje članarine ved društvom. Pri katerih je na pr. nekdo včlanjen, če je bilo primerno, če bi sicerhri član plačeval članarino samo enemu društvu, čeprav bi bila ta nekoliko večja.

Ko je tov. Serpan govoril o kvaliteti našega športa, je dejal, da pri tem ne smemo gledati samo na tehnično stran vzgoje, temveč moramo prav s telovadbo in športom vzgojiti zdravca in predanega državljana. Nekateri naše organizacije so se tudi preveč odtrenile od političnega, a zlasti od kulturnega dogajanja.

TRIGLAV JIH NI PUSTIL K SEBI

Z večdnevne mariborskih alpinistov — planincev

Vedno večje je število onih, ki v zasneženih gorah iščejo miru, borbe in doživlja ter si žele spoznati planine v vsakem letnem času. Pozimi v Alpah ni sledu o markacijah in varovalnih napravah. Alpinisti, ki v zimskem času osvaja stene in vrhove, izrekla proti tej obliki. Pač pa so bili skoraj vsi delegati zato, da se uvedejo med šolami razna tekmovalna, na katera bi se učenci pripravljali med urami obvezne fizikalne vzgoje.

Vedno večje je število onih, ki v zasneženih gorah iščejo miru, borbe in doživlja ter si žele spoznati planine v vsakem letnem času. Pozimi v Alpah ni sledu o markacijah in varovalnih napravah. Alpinisti, ki v zimskem času osvaja stene in vrhove, izrekla proti tej obliki. Pač pa so bili skoraj vsi delegati zato, da se uvedejo med šolami razna tekmovalna, na katera bi se učenci pripravljali med urami obvezne fizikalne vzgoje.

Državno prvenstvo v rokoborbi

Pančevo, 22. maja. V Pančevu se je začelo finalno tekmovalje v rokoborbi za prvenstvo države v bantam, lahki, srednji in teški kategoriji. Med 10 pari, kolikor jih je nastopilo, so zmagali favoriti. Tehnični rezultati drugega dne tekmovalja so bile: Bantam: Boreni (Spartak) — Jožkin (Partizan), zmagal Boreni s tušem v tretji minuti. Sestak (Slaven. Koprivnica) je s tušem v šesti minuti premagal Snebergerja. Sneberger je premagal Kocmeta s tušem v trinaesti minuti. Boreni pa s tušem v tretji minuti Sestaka.

KOŠARKA

Partizan : AKS 50:45 (25:26) V soboto je na igrišču Ljube Serčevja Partizan s težavo premagal moštvo ljubljanskega ASK. Partizan si je zagotovil zmago šele 4 minute pred koncem igre. Rezultati drugih tekem so: Jedinstvo Zadar 53:33 (18:16) Crvena zvezda : Proleter 58:24 (34:9)

Košarka s tušem v tretji minuti. Kozelj (TAK 1951) je premagal s tušem v tretji minuti Belaso. Srednja: Mrkva je premagal po točk. haki Simića (Radnički — Zrenjanin). Arsić pa Mikarja s tušem v peti minuti. Antić je prav tako premagal Benka. Teška kategorija: Posiek (Lokomotiva — Zagreb) je premagal s tušem v 10. minuti Mikarja (TAK 1951). Bajer (Spartak) pa je premagal Gacka (Jedinstvo — Vrsac) s tušem v drugi minuti.

Evropsko lahkoatletsko prvenstvo bo v Svicu

Na sestanku izvršilnega odbora mednarodne atletske federacije v Rimu je bilo sklenjeno, da bo prihodnje evropsko lahkoatletsko prvenstvo konec avgusta 1954 v Zürichu. Na sestanku je bilo prav tako sklenjeno, da bodo v program prvenstva vvrstili tudi tek na 800 m za ženske. Sestanka so se udeležili delegati Francije, Belgije, Britanije, Nizozemske, Švice, Švedske in Norveške.

OBVESTILA

RAZPIS šestmesečnega podkovskega tečaja pri državni podkovski šoli v Ljubljani. Ravnateljstvo državne podkovske šole v Ljubljani razpisuje natečaj za XII. povojni šestmesečni podkovski tečaj v l. 1951.

Pogoji za sprejem so: državljansvo FLRJ, da je telesno in duševno zdrav (odsotnost odpuščanja), da ima voljno pravico (potrdilo), da ni v sodni preskavi (potrdilo), da je dopolnil 18. leto starosti (rojstni list), potrdilo voljskih oblasti, da ne bo med tečajem poklican na odsoljenje roka in da se bil najmanj dve in pol leti zaposlen kot podkovski pomočnik (pomočnik spril. šole) in dve leto vzdrževal v šolskem internatu na državne stroške.

Svojeoročne napisane prošnje s kratkim življenjepisom — kolokvane z 10 dinarjev, in s pravilno kolokvanimi prilozimi je nasloviti na ravnateljstvo državne podkovske šole v Ljubljani, Poljanska 69, najpozneje do 29. junija. Priložiti tudi kolek za 30 dinarjev za rešitev prošnje. Tečajniki bodo pravočasno obveščeni o sprejemu in začetku tečaja.

STROKOVNI IZPITI

Vse izpitne komisije za opravljanje strokovnih izpitoj iz finančne stroke in kandidata obveščamo, da se v zvezi s spremembami finančnega sistema odložijo ti izpiti do jeseni t. l. Čas pričetka izpitoj bo javljen naknadno. Resori OLO in MLO prejmejo v zvezi s tem podrobne navodila. — Glavna izpitna komisija za finančno stroko pri min. za finance LRS.

OBJAVA

Gradbeni tehnikum LRS v Ljubljani, Gorupova ul. 19/III, naznanja, da bo vpisovanje v prve letnike arhitektonskega, gradbenega, geometrijskega in industrijskega odseka v dneš od 12. do 15. junija, ko se bodo vršili tudi sprejemni izpiti. Kandidati, ki imajo v sebi željo do strojne stroke, v zvezi z industrijo gradbenega materiala, naj se prijavijo na industrijski odsek gradbenega materiala.

Za sprejemni izpit se učenci prijavijo s kolokvano prošnjo, kateri priloge pričevalo o dovršeni nižji gimnaziji in rojstni list. Rok za prijavo je 7. junij.

Sprejemni izpit bo iz slovenščine, matematike in fizike in strokovnega pisanja. Ravnateljstvo Gradbenega tehnikuma v Ljubljani.

ORRATOVALNI ČAS ŽELEZNIŠKIH PRODAJAL V LJUBLJANI

Z dovoljenjem poverjenosti za trgovanje in preskrbo MLO Ljubljana obratujejo v Ljubljani vsi prodajalci Podjetja za preskrbo železnikarjev po podnebno izjemoma od 16. do 18. ure.

RADIO

Dnevni spored za sredo 23. maja 1951

Poročila ob 5.15, 6.00, 12.30, 15.00, 19.30, 22.00 in 23.55. 5.00 Jutrarni spored — 5.25 Slovenske narodne pesmi — 5.50 Jutrarnja telovadba — 6.10-7.00 Zabavne jutranje koncert — 12.00 W. A. Mozart: Simfonija v C-duru št. 41. »Jupiter« — 12.40 Zabavna glasha, vmes objave — 13.00 Jezikovni pogovori — 13.10 Zabavni vokalni in instrumentalni soli — 14.00 Izra. orkester »Radia Ljubljana« pod vodstvom Javora Cipriča — 14.30 Odgovori na aktualne teme (govori tov. Sergej Kraigher) — 14.45 George Gerswhin: American in Paris — 15.15-15.30 Narodne pesmi iz Prekmurja — 17.30 Naš tedenski skladatelj: Marjan Lipovec — 17.40 Zlvalski prizori v glashi — sodelujejo gojenci glashene šole. Radia — 18.00 Mal. leksikon za pionirje — 18.30 Izra. Zabavni orkester »Radia Ljubljana« pod vodstvom Mike Gungka, poje Jelka Čvetičar — 19.00 Vinko Hafner: Reorganizacija državne uprave — 19.15 Fran Gerbič: Romanca, Saša Santel: Jugoslovanska beseda — 19.45 Zabavna glasha, vmes objave — 20.00 Prof. dr. Leo Savnik: Zlvalski in delo Petra Curjeja — 20.15 Ciklični koncerti klavirskih sonat: Sonata št. 31. op. 110 v A-duru — izvajata pianistka Hilda Čas-Horak — 21.00 Prežihov Voranc: Samostanski — 21.40 Skladbe slovenskih avtorjev — 22.15 Kaj bo jutri na sporedu — 22.30 Labeč glasbeni spored (na valovih 292,1 in 212,4 m) — 22.30 Odvaja za inozemstvo v nemščini (na valovih 27,1 m) — 22.45 Odvaja za inozemstvo v italijanščini (na valovih 227,1 m) — 23.00 Odvaja za inozemstvo v francoščini (na valovih 371,1 m) — 23.15 Skladbe, ki jih redko slišimo — 24.00 Zaključek oddaje.

OSMRTNICE

Vsem sorodnikom in znancom sporočamo, da smo našli našega dne 19. decembra 1950 ponesrečenega ljubežnega moža, očeta starega očka, brata, tasta in strica ERNESTA BERGANCA, oskrbnika Doma na Korosiel. Pogreb bo v četrtak 24. t. m. ob 15.30 iz mrliške veže sv. Nikolaja na Zalah v Ljubljani. Prosim, tista, socialni Zalujoci: žena Lojzka, hčerki Sonja in Meta, por. Gorazd, vnukinja Nestica, sestra Julij Miklavc, bratje Karel, Albert, Stane, zet Borut in družini Vogl, Normali.

Vse sorodnike, znance in prijatelje obveščamo, da je umrl naš dobi mož, oče, stari oče, brat in stric FRANC SESEK, železnikarski upokolenec. Pogreb bo v sredo 23. maja ob 17. uri iz hiše žnosti Spodnji Kapeč št. 46 na farno pokopališče v Polju. Zalujoci družina in sorodniki.

Uprava in sindikalna podružnica podjetja Plinarne-vodovod Celje naznanjata žalostno vest, da je umrl tovariš VIKTOR LESKOSK, str. 28 let marilji član našega delavskega kolektiva. Pogreb bo 23. maja ob 16. uri, Celje, 22. maja 1951.

Po hudih in mučih boleznih je umrl naš ljubljani mož, oče, sin, brat, svak VIKTOR LESKOSK. Nepozabnega pokojnika spremimo na zadnji poti v sredo ob 16. uri na mestnem pokopališču v Celju. Zalujoci: žena Zinka, sin Vilko, stari Rudolf in Marija, sestra Huda, hčerci, Majda, Vida ter ostalo sorodstvo.

ZAHVALI

Vsem, ki ste nam kakor koli lajšali bolelo ob smrti našega nepozabnega moža in očeta FERDINANDA GABRIJEJA, smarskim in trebanjskim pevcem za zalostne, predstavniki oblasti za žalostne, predstavniki besede, darovalci vencev in vsem, ki ste svoji milij pokojnika na zadnji poti, se toplo zahvaljujemo. Šmarje — Sap, 22. maja 1951. — Gabrijelovi.

Prisrčna hvala vsem ki ste mojega dragega brata HERMANA DETIČEJA spremili do njegovega preraznega groba. Zahvaljujemo se njegovim tovarišem, upravi in kolektivu tovarne IMPOL in vsem, ki ste darovali vence in cvetje. Zahvaljujemo se tovarišem za poslovljene govore in zadnje slovo. Zalujoci: brat Mirko, žena Juljana s hčerko Jožico in ostalo sorodstvo.

KINO

LJUBLJANA, UNION: amer. barvni film »Tisec in ena noč«. Kratki film Borba s strmino. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Prodaja vstopnic od 14 dalje. — MOSKVA: Jug. film »Bakonia Fra-Brne«. Kratki film Filmske novice 18. Predstave ob 15.15, 18.15 in 20.15. Prodaja vstopnic od 15 dalje. — SLOGA: Ameriški film »Ruth«. Kratki film mes. J.A. Predstave ob 15.15, 18.15 in 20.15. Prodaja vstopnic od 15 ure dalje. TIVOLI: Ameriški barvni film »Tisec in ena noč«. Kratki film Pod svobodnim nebom. Predstava ob 20. Prodaja vstopnic eno uro pred pričetkom predstave. — TRIGLAV: ameriški film »Dobri Sams«. Predstavi ob 18 in 20. — Siska: ameriški film »Dobri Sams«. Predstavi ob 18 in 20.

Kino-obiskovalce obveščamo, da se dobe vstopnice v predprodaji od 9. do 11. ure pri blagajni kina »Moskva« od danes dalje za premiero ameriškega filma »Morski volk« za dne 25. in 26. maja za predstave ob 15, 17, 19 in 21.

MARIBOR, PARTIZAN: amer. film »Nevesta naprodaj«. Filmske novice. — UDARNIK: ameriški film »Plea« na vodi. Filmske novice 4.

CELJE, METROPOL: italijanski film »Sanje s ceste«. Kratki film »Mladost na prosti«. — DOM: avstrijski film »Dolga pot«. Tednik.

KRANJ, STORZIČ: ameriški film »Nepozabna pesem«. Filmske novice 42.

DOMALJE: ameriški film »Kako zlenila je bila moja dolina«. Filmske novice 11.

RADOVLJICA: ameriški film »Guliverjevo potovanje«. Kratki film »Bombas«.

BLED: avstrijski film »Katica«. Obzornik 46.

JESENICE: angleški film »Karneval«. Filmske novice 40.

SOSTANI: avstrijski film »Otroci«. Pratra. Filmske novice 15.

ROGAŠKA SLATINA: angleški film »Johny Franco«. Bosanski mes. 29.

PTUJ: poljski film »Jeklena arca«. Kratki film »Inozemska brigada na Avto-cesti«.

NOVO MESTO: ameriški film »Straža na Renu«. Filmske novice 3.

KOPČIČ: ameriški film »Mister Smith«. Filmske novice 15.

IDRIJA: avstrijski film »Ko evetje hvade«. Črnogorski mesečnik 13.

MURSKA SOBOTA: avstrijski film »Kvartet Schrameta«. Filmski nov. 7.

OGLASI

KAPELNIKA za godbo na pihala lače SKUD Vinko Simončič, Nazarije Javiti se lahko na naslov SKUD Nazarije pri Mozirju.

KUPIMO napravo za razmnoževanje sistema Rotopast, Ormig, Opalograf, Hektograf ali podobno. Ponudbe na »Elektrovezje«, Ljubljana, poštni predal 247. Telefon 40-60, interno 42. 1084

ZAMENJAM lepo enosobno stanovanje na periferiji za veliko sobno stanovanje, po možnosti s kabinatom, v mestu. Ponudbe na oglasni oddelček LP pod »Sončna soba« št. 10314.

BEGONIJE za grobova in vrt po 10 din kos ter razno drugo cvetje po nizki ceni dobite v Mestni vrtnarji, Cesta na Rožnik 3, Ljubljana